

Ρηξινέλευθον

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ
ΤΕΥΧΟΣ 18 (4^ο/2004) ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2004

Σ' αυτό το τεύχος:

- Ⓒ *Πολιτική διαχείρισης των πληθυσμών (σελίδα 4)*
- Ⓒ *Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας (σελίδα 21)*
- Ⓒ *Διάσκεψη του ΟΑΣΕ για τον ρατσισμό (σελίδα 25)*
- Ⓒ *Καστοριά: η κυρά της λίμνης (σελίδα 29)*
- Ⓒ *Οι απόφοιτοι της ΕΣΔΑ στο Υπουργείο Πολιτισμού (σελίδα 32)*

ΕΝΩΣΗ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ISSN 1109-6349

Σημείωμα της Ομάδας Έκδοσης προς τους αναγνώστες του «Ρηξικέλευθον»

Στο Ρ. φιλοξενούνται άρθρα για την πάγια πολιτική που ασκούν (ή θα έπρεπε να ασκούν) Υπουργεία και Υπηρεσίες. Δημοσιεύονται οι καταγραφές κατά Υπουργείο που θα βοηθήσουν στην εκπόνηση του πολυπόθητου Μητρώου των Αποφοίτων. Το Ρ. στηρίζει την εκδοτική άνοιξη που φέρνουν οι συγγραφικές προσπάθειες αρκετών Αποφοίτων με βιβλιοπαρουσιάσεις των έργων τους.

Η ύλη του Ρ. θα αποτελέσει και το πιο ενδιαφέρον και διαχρονικής σημασίας περιεχόμενο του τόπου της ΕΝΑΠ στο Διαδίκτυο (www.nspa.gr). Έτσι τα άρθρα του θα είναι αμέσως προσβάσιμα, ακόμη και πολλά χρόνια μετά, στο απεριόριστο κοινό του διαδικτύου.

Οι στόχοι του Ρ. θα είναι: να γίνει ένας ακόμη σημαντικός συνδετικός κρίκος μεταξύ των Αποφοίτων. Ένα εργαλείο ενότητας, συντονισμού και έμπνευσης για τις δραστηριότητές τους. Ακόμη είναι ένα κλασικό μέσο προβολής, δημοσιότητας και πληροφόρησης της Ένωσης. Μία ευπρόσωπη και σοβαρή παρουσία που θα δείχνει τις δυνατότητες της.

Είναι χρήσιμη κάθε νέα φωνή για το Ρ. Δώστε ό,τι καλύτερο έχετε γράψει για να δημοσιευθεί στα επόμενα τεύχη και συμμετάσχετε στις εργασίες της Ομάδας Έκδοσης. Ο πλουραλισμός στην προσφορά και στις ιδέες θα απογειώσει το περιοδικό μας.

Εφόσον διαθέτετε υλικό κατάλληλο για δημοσίευση (επιστημονική μελέτη, άρθρο, υπόμνημα, εργασία, πρόταση, διάλεξη, εισήγηση, κείμενο πολιτιστικού περιεχομένου, ανακοίνωση δραστηριοτήτων), το οποίο θα είναι ανάλογο των κατευθύνσεων και του ύφους που "χαράσσει" το παρόν έντυπο, παρακαλούμε να επικοινωνείτε με τους υπεύθυνους σύνταξης και έκδοσης του «Ρηξικέλευθον» (e-mail, τηλ., fax), σε εύλογο χρόνο πριν το τέλος του τριμήνου.

Παρακαλούμε επίσης τα κείμενα να συνοδεύονται, ει δυνατόν, από περιληπτική απόδοσή τους (μέχρι 1 σελίδα) στα αγγλικά, καθώς τα επόμενα τεύχη θα αποστέλλονται και στο εξωτερικό, όπως επίσης θα προβάλλονται και από τις ηλεκτρονικές μας σελίδες στο Διαδίκτυο.

Παρακαλούνται τα μέλη της Ένωσης να στέλνουν τα χρηματικά ποσά των συνδρομών και εγγραφών τους στην Ένωση Αποφοίτων Ε.Σ.Δ.Δ., κατόπιν συνεννόησης με τον υπεύθυνο οικονομικών κ. Στρατή Χατζηχαράλαμπος (τηλ.: 2105203633, 6972550577), για λόγους καθαρά πρακτικούς.

Η Ομάδα Έκδοσης

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ

TAX. ΘΥΡΙΔΑ 30390 – ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 60, Τ.Κ. 100 33 – ΑΘΗΝΑ

e-mail: info@nspa.gr

ΕΤΟΣ: 7^ο – ΤΕΥΧΟΣ: 4 (18)

Τιμή τεύχους: 2 EUR

Ετήσια συνδρομή: Φορείς: 15 EUR, Ιδιώτες: 8 EUR

ΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΕΝΩΣΗ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΝ.ΑΠ.- Ε.Σ.Δ.Δ.)

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ: 1995

ΑΦΜ: 999963450

ΕΚΔΟΤΗΣ (ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟ): ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ τηλ.: 210 7289668, 6946-033203,

e-mail: papadimitriou@synigoros.gr, TAX. ΘΥΡΙΔΑ: 30390, ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 60 Τ.Κ 100 33 - ΑΘΗΝΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: ΜΑΡΙΟΣ ΚΩΣΤΑΚΗΣ: τηλ.: 210 8201786, 6945 521755, e-mail: Marios.Kostakis@dms.culture.gr

ΕΠΙΜΕΛΗΤΡΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ: ΔΟΚΟΥ ΜΑΡΙΑ (τηλ.: 210 3228373, e-mail: mardok@pathfinder.gr)

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ: ΣΤΡΑΤΗΣ ΧΑΤΖΗΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ (210-5203633, 6972-550577)

ΟΜΑΔΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Αποστολόπουλος Χρήστος, e-mail: chrisap@hol.gr

Ζαρίφης Παναγιώτης (email: katepano@yahoo.com)

Νίκος Λένος (τηλ.: 210 8201788, 6945 102467, e-mail: nlenos_culture@yahoo.com)

Μακρή Βασιλική (τηλ.: 210-3210669, 693-8566810, e-mail: v.makri@yahoo.com)

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: ΚΕΝΤΡΟ ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΗΣΗΣ ΚΑΙ ΦΩΤΟΤΥΠΙΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

COPYRIGHT©: ΕΝΑΠ Ε.Σ.Δ.Δ. – Απαγορεύεται η αναδημοσίευση του παρόντος ή μέρους του χωρίς την άδεια της ιδιοκτήτριας Ένωσης

Αποφοίτων Ε.Σ.Δ.Δ./

ISSN 1109-6349

A QUARTERLY PERIODICAL OF THE ASSOCIATION OF THE NATIONAL SCHOOL OF PUBLIC ADMINISTRATION GRADUATES FOR PUBLIC ADMINISTRATION AND ADMINISTRATIVE MODERNISATION

POSTAL BOX: 3039, 60, MITROPOLEOS Str., Postal Code 100 33, ATHENS, GREECE

e-mail: info@nspa.gr

YEAR 7th ISSUE 18 (4)

Price of the issue: 2 EUR

Annual subscription: Bodies: 15 EUR Private Persons: 8 EUR

OWNER: ASSOCIATION OF THE NATIONAL SCHOOL OF PUBLIC ADMINISTRATION GRADUATES

FOUNDATION YEAR

PUBLISHER (RESPONSIBLE UNDER LAW): Kostas PAPADIMITRIOU :210 7289668, 6946-033203, E-Mail: papadimitriou@synigoros.gr

MITROPOLEOS 60, Postal Code 100 33 – Athens, GREECE

COORDINATOR OF THE EDITION: Marios KOSTAKIS tel.: 210 8201786, 6945 521755 E-Mail: Marios.Kostakis@dms.culture.gr

EDITOR: Maria DOKOU tel.: 210 3228373, e-mail: mardok@pathfinder.gr

EDITING GROUP:

Christos APOSTOLOPOULOS (e-mail: chrisap@hol.gr)

Panagiotis ZARIFIS (email: katepano@yahoo.com)

Nikos LENOS (tel.: 210 8201788, 6945 102467, e-mail: nlenos_culture@yahoo.com)

Vasiliki MAKRI (tel.: 210-3210669, 693-8566810, e-mail: v.makri@yahoo.com)

RESPONSIBLE FOR ECONOMIC AFFAIRS: Stratis HATZIHARALAMPOUS (210-5203633, 6972-550577)

PRINTED BY: COPY CENTER THEODOROPOULOS DIMITRIS

COPYRIGHT©: No part or the whole of this publication may be republished without permission from the owner "Association of the National School of Public Administration Graduates".

ΑΓΑΠΗΤΟΙ ΦΙΛΟΙ

Το τρίμηνο που μας πέρασε (Οκτώβριος- Νοέμβριος- Δεκέμβριος 2004), ήταν γεμάτο από θέματα άμεσου ενδιαφέροντος των αποφοίτων ΕΣΔΔ.

Καταρχήν, με την εφαρμογή του νόμου 3260/2004 (ΦΕΚ Α 151/6-8-2004), με τον οποίο τροποποιήθηκε ο Υπαλληλικός Κώδικας, στις σημαντικότερες διατάξεις του, αναδείχτηκαν νέοι Διευθυντές και Τμηματάρχες. Την αρχή έκανε το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, στο οποίο για πρώτη φορά κρίθηκε ως Διευθυντής απόφοιτος (η πολύ άξια Μαριάνθη Ανδρέου-Κουτσούγερα, στο τελωνείο Κομοτηνής), παρότι οι ποσοτώσεις δεν τηρήθηκαν! Στη συνέχεια, έγιναν επιλογές σε πολλούς φορείς, άλλοτε με εφαρμογή των ποσοτώσεων (ΥΠΕΣΔΔΑ/ΓΤΔΔ) άλλοτε με κραυγαλέα παράλειψή τους (Υπουργείο Οικονομίας πρώην ΥΠΕΘΟ) και άλλοτε με ασάφεια ως προς το εάν εφαρμόστηκαν...

Μέχρι στιγμής πάντως (νέοι) Διευθυντές είναι οι:

1. Δημήτρης Παπαδημητρόπουλος (ΥΠΕΣΔΔΑ/ΓΤΔΔ)
2. Αρτεμης Τσιγγά (ΥΠΕΣΔΔΑ/ΓΤΔΔ)
3. Τίνα Μηνακάκη (ΥΠΕΣΔΔΑ/ΓΤΔΔ)
4. Θόδωρος Οικονόμου (ΥΠΕΣΔΔΑ κ.υ.)
5. Κων/νος Θεοδωρόπουλος (ΥΠΕΣΔΔΑ κ.υ.)
6. Βασιλική Γιαβή (ΥΠΕΣΔΔΑ κ.υ.)
7. Μαριάνθη Ανδρέου-Κουτσούγερα (Υπουργείο Οικονομίας)

Παράλληλα κρίθηκαν και οι εξής ως τμηματάρχες:

Αθηνάις Τουρκολιά και Φιλοποίμην Σπυρόπουλος (Υπ. Οικονομίας ΓΛΚ), Κων/νος Κιντής, Ανδρέας Μεντζέλος, Κων/νος Οικονόμου, Κατερίνα Ουλή, Παναγιώτα Βουδούρη, Αφροδίτη Διαμαντοπούλου, Γιώργος Δέδες, Νίκος Αλεξόπουλος και Βανέσσα Καββαδά (ΥΠΕΣΔΔΑ κ.υ.), Θανάσης Γρίβας, Εφη Λιανού-Πιανάγου, Αντώνης Θεοδώρου (!), Παναγιώτης Νταής, Αλεξάνδρα Γιαμά, Τάσος Μπουργαλής, Σοφία Καραχάλιου, Χρυσούλα Αγγελαιοπούλου, Ευτυχία Δημητρίου, Αναστασία Μακανίνα, Μεταξία Ποδόλη, Παναγιώτα Μασσούκα, Γιάννης Σπηλιωτόπουλος (ΥΠΕΣΔΔΑ/ΓΤΔΔ), Κατερίνα Δουρέκα-Γιαννουλάτου, Θωμάς Κουκουβάνης και Βασίλης Βιολάκης (ΕΟΦ), Βάσω Μασσούρα, Μαρία Βαρίνου και Δημήτρης Αλεξανδρής (ΥΠΕΣΔΔΑ/ΓΤΠΠ), Ευαγγελία Ζήρα και Νάγια Πασχάλη (Υπουργείο Ανάπτυξης), Ειρήνη Παναγιωτοπούλου-ΣμάιΘ, Εύα Βασιλικού, Παναγιώτης Λαμπρινός και Αλέξανδρος Κατσιμίχας (πρώην ΥΠΕΘΟ), Βασιλική Χριστογιαννοπούλου (ΥΠΕΣΔΔΑ/ΕΤ).

Σε όλους τους επιλεγέντες συναδέλφους ευχόμαστε συγχαρητήρια και τους διαβεβαιώνουμε ότι η ΕΝΩΣΗ είναι πάντα στο πλευρό τους (συνδικαλιστικά και υπηρεσιακά).

Τον Νοέμβριο αποφοίτησε από την ΕΣΔΔ η **ΙΕ σειρά**. Με τους 134 νέους συναδέλφους (48 της Γενικής Διοίκησης, 35 της Περιφερειακής, 32 της Κοινωνικής, 10 ακόλουθοι Τύπου και 9 Εμπορικοί) ο συνολικός αριθμός των υπηρετούντων στη Διοίκηση αποφοίτων αγγίζει πλέον τους 1000! Τους ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία και τους γνωστοποιούμε ότι η ΕΝΩΣΗ των αποφοίτων, τους θεωρεί όλους μέλη της και είναι στη διάθεσή τους για οποιαδήποτε πληροφορία-υποστήριξη χρειαστούν στις νέες τους θέσεις.

Αντιμετωπίζοντας την κατάσταση πιο πρακτικά, το Δ.Σ. διερευνά το ενδεχόμενο να οργανώσει σεμινάριο «προσαρμογής» των νέων αποφοίτων. Θα υπάρξουν νεότερα, σύντομα, επ' αυτού.

Τον Δεκέμβριο, ταυτόχρονα με την αλλαγή του Διευθυντή της ΕΣΔΔ (νέος Διευθυντής ο αναπληρωτής καθηγητής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου κ. **Παναγιώτης Λιαργκόβας**, παλαιός διδάσκων της ΕΣΔΔ), ξεκίνησαν και τα μαθήματα στην Σχολή, για τους νέους σπουδαστές της ΙΖ σειράς. Τον Χειμώνα αυτό (2004-2005) στη Σχολή συνεκπαιδεύονται οι ΙΣΤ και ΙΖ σειρές, ενώ αναμένεται η προκήρυξη του ΙΗ διαγωνισμού...

Η ΕΝΩΣΗ ξεκίνησε τη συνεργασία με την κα Ειρήνη Ρήγου, προϊσταμένη του (νεότευκτου) τμήματος σταδιοδρομίας αποφοίτων και επιδιώκει μέσα από αυτήν τη συνεργασία, να καλυφθεί το μεγάλο έλλειμμα που υπήρχε όλα τα προηγούμενα χρόνια (της ανυπαρξίας οποιασδήποτε θεσμικής σχέσης της ΕΣΔΔ με τους διορισθέντες αποφοίτους της). Βασικά θέματα που έχουν δρομολογηθεί, η **διοργάνωση συνεδρίου** για την εξέταση των θεμάτων των αποφοίτων ΕΣΔΔ την Άνοιξη και η προετοιμασία της επανεκπαίδευσης όλων των υπηρετούντων αποφοίτων.

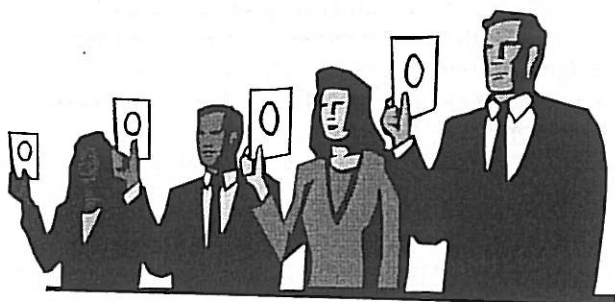
Επαναλαμβάνοντας πως το περιοδικό μας είναι ανοιχτό σε κάθε είδους συνεργασία πρόταση, ιδέα, κριτική, αναμένουμε πάντα τις «ρηξιέλευθερ» πρωτοβουλίες σας...

Σας ευχόμαστε ΧΑΡΟΥΜΕΝΟ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ το 2005!

Ο ΕΚΔΟΤΗΣ

Για μία πληθυσμιακή πολιτική

Παναγιώτης Δ. Ζαρίφης, Στέλεχος ΥπεσΔΔΑ, Απόφοιτος ΛΑ' σειράς Ε.Σ.Δ.Δ.

1. Έννοια – Περιεχόμενο

Μια βασική λειτουργία του κράτους ήδη από την πρώτη εμφάνιση της οργανωτικής αυτής δομής στην ιστορία του ανθρώπου ήταν η φροντίδα για τα μέλη της πατρίδας, της φυλής, της πόλης κλπ, με την έννοια της «καταγραφής» τους, της ταυτοποίησής τους, της εγκατάστασής τους και του διαχωρισμού τους από τους «ξένους».

Από την άλλη για τους τελευταίους παγιώθηκαν κανόνες συμπεριφοράς, που κυμαίνονταν από την νομική «ανυπαρξία» και την ξενηλασία μέχρι την προστασία τους ως ιερών προσώπων. Σιγά - σιγά ανεφάνησαν κανόνες κινητικότητας από την κατάσταση του «ξένου» στην κατάσταση του πολίτη, αλλά και δημόσιες πολιτικές, περισσότερο ή λιγότερο ευκαιριακές ή πάγιες, σχετικά με την εγκατάσταση κάθε πληθυσμιακής ομάδας. Τέτοιες πολιτικές ή ευκαιριακές αποφάσεις συνήθως ακολουθούσαν μεγάλες αυξήσεις ή μειώσεις του «οικείου» πληθυσμιακού στοιχείου, ένεκα φυσικών ή ανθρωπογενών καταστροφών.

Ο βαθμός αυταρχικότητας στην λήψη των σχετικών αποφάσεων και άσκησης βίας στην εφαρμογή τους συναρτάται πάντοτε από την δομή του επικρατούντος πολιτεύματος και τις ισορροπίες δυνάμεων στην συγκεκριμένη εποχή και κοινωνία αναφοράς.

Στην σημερινή δημοκρατία «δυτικού» τύπου η σχετική πολιτική δεν είναι δυνατόν να εκλείψει. Απλώς ασκείται με τους όρους του πολιτεύματος και εμπλέκει πιο ενεργά τα πρόσωπα και τα συστήματα στα οποία αφορά και τα οποία αποτελούν τους μετόχους της, σε ένα πλαίσιο συναίνεσης και ξεκάθαρων κανόνων, με βασικό σκοπό πάντα την υπηρετηση του δημοσίου συμφέροντος.

Πληθυσμιακή πολιτική είναι η δημόσια πολιτική που αποσκοπεί στην διαχείριση των πληθυσμών. Πιο συγκεκριμένα:

1. Στην καταγραφή των πληθυσμών και των προσώπων που διαβιούν λιγότερο ή περισσότερο μόνιμα στο έδαφος της χώρας ως πολίτες της, ως πολίτες της ΕΕ, ως πολίτες τρίτων χωρών (μετανάστες, πρόσφυγες, πρόσωπα υπό καθεστώς διεθνούς προστασίας), ως ομογενείς υπό ειδικά καθεστώτα κλπ. Η καταγραφή γίνεται δυναμικά, παρακολουθώντας τις κινήσεις των πληθυσμών και των προσώπων και περιλαμβάνει διασυνδεδεμένα τα αρχεία φυσικής κίνησης των πληθυσμών (γεννήσεις, θάνατοι) καθώς και των λιγότερο ή περισσότερο εθελούσιων κινήσεως, όπως της χορήγησης και αποστέρησης της ιθαγένειας, της μετοικεσίας, των θεωρήσεων, των Αδειών Διαμονής, των αιτήσεων, εγκρίσεων και απορρίψεων ασύλου κλπ.
2. Στην έκδοση και χορήγηση των σχετικών νομιμοποιητικών εγγράφων μέσω της τήρησης ενιαίων διασυνδεδεμένων αρχείων (δημοτολόγια, μητρώα αρρένων, εκλογικοί κατάλογοι, μητρώα αλλοδαπών κλπ).

3. Στον έλεγχο της νομιμότητας της διαμονής και στην εφαρμογή των ανάλογων μέτρων, σύμφωνα με το δίκαιο και το δημόσιο συμφέρον (απομάκρυνση, νομιμοποίηση, πολιτογράφηση, δημοτολογική τακτοποίηση κλπ)
4. Στην φροντίδα για την ανάπτυξη και εφαρμογή πολιτικών για την βιώσιμη ανάπτυξη των πληθυσμών, την διευκόλυνση της κινητικότητας των πολιτών της ΕΕ, την αποφυγή της περιθωριοποίησης πληθυσμών ή γεωγραφικών διαμερισμάτων.
5. Στον σχεδιασμό και την εφαρμογή αποτελεσματικής μεταναστευτικής πολιτικής, σύμφωνα με το συμφέρον της χώρας και λαμβάνοντας υπ' όψιν μακροχρόνια σχήματα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης καθώς και παραμέτρους ασφαλείας. Στην πολιτική αυτή μπορούμε να διακρίνουμε περαιτέρω:
 - 5.1. Πολιτική εισδοχής: επιλέγουμε με βάση την χώρα καταγωγής, την πολιτιστική και κοινωνική διάσταση, τις απαιτούμενες δεξιότητες και εκπαίδευση.
 - 5.2. Πολιτική κοινωνικής ένταξης.
 - 5.3. Πολιτική επαναπατριsmού στις χώρες καταγωγής.
 - 5.4. Πολιτική ασύλου και διεθνούς προστασίας

2. Γηγενείς πληθυσμοί

Σε παλαιότερες ιστορικές περιόδους βασική μέριμνα της διοίκησης ήταν η διαχείριση των γηγενών πληθυσμών με λήψη μέτρων τόσο σε περίπτωση υπερπληθυσμού (αποστολή αποικιών κλπ) όσο και σε περίπτωση πληθυσμιακής συρρίκνωσης (μαζική απονομή της ιδιότητας του πολίτη, μετακίνηση πληθυσμών, ανοχή αλλοδαπών εποικισμών κλπ).

Οι περισσότερες από τις παλαιές μεθόδους διαχείρισης πληθυσμών σήμερα είναι πολιτικά ανέφικτες (αποικισμός) ή απαράδεκτες (μετακινήσεις πληθυσμών). Το γεγονός αυτό σε τίποτα δεν μειώνει την ανάγκη για σχεδιασμό και εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων σε μία βασική δημόσια πολιτική, όπως αυτή της διαχείρισης των πληθυσμών.

Οι σύγχρονες πολιτικές πρέπει να απαντούν με αποτελεσματικό και πολιτικά αποδεκτό τρόπο στα σύγχρονα προβλήματα διαχείρισης των πληθυσμών, τα οποία εκτίθενται παρακάτω.

2.1. Πληθυσμιακή γήρανση

Αξιόπιστες μελέτες σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης αποδεικνύουν ότι το πρόβλημα της υπογεννητικότητας και η συνακόλουθη πληθυσμιακή γήρανση αποτελούν άμεση απειλή για την ανάπτυξη στην ΕΕ, υπονομεύοντας το σύνολο των κατακτήσεων των εργαζομένων, αλλά και την δυνατότητα της οικονομίας να αντεπεξέλθει στις προκλήσεις των καιρών. Πέρα από την άμεση υπονόμευση των εσόδων των κοινωνικών ταμείων, λόγω και της αύξησης του προσδοκίμου ζωής των κατοίκων της ΕΕ, υπολογίζεται ότι μετά το 2015 θα πρέπει να επιτύχουμε και να διατηρούμε ρυθμούς ανάπτυξης της τάξης του ...10%, προκειμένου να εξακολουθήσουμε να διαβιούμε στο σημερινό επίπεδο παροχών. Κάτι τέτοιο είναι προφανώς ανέφικτο!

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε Ανακοίνωσή της του 2003 για την μετανάστευση και την απασχόληση, προτείνει ως μονόδρομο την μαζική εισαγωγή αλλοδαπού εργατικού δυναμικού. με δεδομένο ότι οι κοινωνικοί όροι που «επιβάλουν» την υπογεννητικότητα σε μικρό χρονικό διάστημα επηρεάζουν και τους μεταναστευτικούς πληθυσμούς, ενώ η μετανάστευση επισωρεύει άλλα επιπλέον προβλήματα, το ζήτημα δεν είναι καθόλου απλό και καμία λύση δεν αποτελεί πανάκεια.

Κατανοώντας και η ίδια η Ε. Επιτροπή το βραχυπρόθεσμο μιας τέτοιας λύσης, αναφέρεται αόριστα σε γενικότερα μέτρα που πρέπει να ληφθούν. Όμως οι πολιτικές ενίσχυσης της γεννητικότητας αποτελούν εθνική αρμοδιότητα, γεγονός που δίνει την δυνατότητα στην χώρα μας να λάβει τα μέτρα που κρίνει σκόπιμα. Τέτοια μέτρα θα μπορούσαν να είναι, μεταξύ άλλων:

1. Λειτουργία στο πλαίσιο του Υπουργείου Εσωτερικών (Διεύθυνση Πληθυσμιακής Πολιτικής, Τμήμα Πληθυσμιακής Ανάπτυξης) οργανικής μονάδας που θα συντονίζει και θα σχεδιάζει διυπουργικές πολιτικές για την βιώσιμη ανάπτυξη των πληθυσμών.
2. Αξιοποίηση του σχετικού πορίσματος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Δρετάκη, το οποίο υιοθετήθηκε ομόφωνα από την Βουλή τον Μάρτιο του 1993, μετά την προσαρμογή του στις σημερινές πολιτικές, πληθυσμιακές, δημοσιονομικές και αναπτυξιακές συνθήκες.
3. Ιδιαίτερη μέριμνα για τις πολύτεκνες οικογένειες και πολύπλευρες πολιτικές ενθάρρυνσης της γέννησης τρίτου παιδιού.
4. Δημιουργία κοινωνικού μετώπου με την ευρύτερη δυνατή κοινωνική συμμετοχή για την θετική ανταπόκριση των προσώπων και των κοινωνικών ομάδων στην αναγκαιότητα. Εν προκειμένω ενδεικτικά μέτοχοι θα μπορούσαν να είναι:
 - 4.1. Το κεντρικό κράτος (υπουργεία Οικονομίας, Απασχόλησης, Παιδείας, Άμυνας κλπ)
 - 4.2. Οι Περιφέρειες
 - 4.3. Οι Δήμοι και οι Νομαρχίες
 - 4.4. Τα συνδικάτα
 - 4.5. Η εργοδοσία
 - 4.6. Η Εκκλησία της Ελλάδος και οι άλλες ομολογίες και δόγματα
 - 4.7. Η εκπαιδευτική κοινότητα
 - 4.8. Μη κυβερνητικές οργανώσεις
 - 4.9. Οι οργανώσεις των πολυτέκνων

Ο σχεδιασμός μίας πολιτικής εθνικής εμβέλειας, η εφαρμογή της και η παρακολούθησή της από το Υπουργείο Εσωτερικών θα δώσει συνεκτικότητα και συνέχεια στην προσπάθεια.

2.2. Κοινωνικός Αποκλεισμός

Η συνήθης αντίληψη για την πολιτική αυτή την κατατάσσει στον κοινωνικό τομέα του κυβερνητικού σχήματος, αλλά στην πραγματικότητα η ολιστική προσέγγιση απαιτεί την ανάληψη του σχεδιασμού και του συντονισμού από την Διεύθυνση Πληθυσμιακής Πολιτικής. Η ύπαρξη και λειτουργία ιδιαίτερης οργανικής μονάδας με αντικείμενο τον συντονισμό στην σχεδίαση, εφαρμογή και αξιολόγηση μεταξύ των συναρμόδιων για το ζήτημα τομέων της διοίκησης, της τοπικής αυτοδιοίκησης, ανεξάρτητων διοικητικών αρχών, μη κυβερνητικών οργανώσεων κλπ είναι αυταπόδεικτης χρησιμότητας. Η επιτυχία στον τομέα, εκτός από τις προφανείς ωφέλειες για τους πληθυσμούς ή τις περιοχές που πλήττονται ή κινδυνεύουν από τον αποκλεισμό, αποτελεί βασικό μοχλό ανάπτυξης, αλλά και ορατό πεδίο αναβάθμισης της εικόνας της χώρας και της κοινωνίας μας στο εσωτερικό και το εξωτερικό, με μετρίσιμο πολιτικό αντίκτυπο. Συνακόλουθα η επιτυχής δράση της Διοίκησης εν προκειμένω θα μπορούσε να περιορίσει την πολιτική «ακουστότητα» φορέων που λυμαίνονται τον χώρο, με θολές αφετηρίες, ελατήρια και πολιτική στόχευση, φορέων οι οποίοι ανενδοίαστα δρουν αγνοώντας το δημόσιο και εθνικό συμφέρον.

Προτεινόμενα μέτρα πολιτικής θα μπορούσαν να είναι τα ακόλουθα:

1. Λειτουργία στο πλαίσιο του Υπουργείου Εσωτερικών (Διεύθυνση Πληθυσμιακής Πολιτικής, Τμήμα Κοινωνικής Συνοχής) οργανικής μονάδας που θα συντονίζει και θα σχεδιάζει διυπουργικές πολιτικές για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και την καταπολέμηση των αποκλεισμών κάθε είδους.
2. Αξιοποίηση των πορισμάτων των υπουργείων, των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών και αξιόπιστων (και μη) μη κυβερνητικών οργανώσεων, μετά δημιουργική συμπλήρωσή τους και την προσαρμογή τους στις σημερινές πολιτικές, πληθυσμιακές, δημοσιονομικές και αναπτυξιακές συνθήκες και δυνατότητες.
3. Διασύνδεση των προγραμμάτων κατά του αποκλεισμού και δικτυακή λειτουργία όλων των φορέων υλοποίησής τους.

4. Ιδιαίτερη φροντίδα για την συνολική παρακολούθηση των υφισταμένων και σχεδιαζόμενων προγραμμάτων και τον ευέλικτο, διοικητικά και οικονομικά, ανασχεδιασμό τους
5. Μελετημένη παρουσίαση στο εσωτερικό και το εξωτερικό της κατάστασης, χωρίς παρωπίδες, αλλά και των επιτευγμάτων της νέας πολιτικής. Στο ίδιο πλαίσιο ιδιαίτερη μέριμνα θα πρέπει να καταβληθεί για την στελέχωση θέσεων διεθνούς εμβέλειας, κρίσιμων για την διεθνή παρουσία της χώρας.
6. Δημιουργία κοινωνικού μετώπου με την ευρύτερη δυνατή κοινωνική συμμετοχή για την θετική ανταπόκριση των προσώπων και των κοινωνικών ομάδων στην εν λόγω πολιτική. Εν προκειμένω ενδεικτικά μέτοχοι θα μπορούσαν να είναι:
 - 6.1. Το κεντρικό κράτος (υπουργεία Οικονομίας, Απασχόλησης, Παιδείας, Άμυνας, Δημόσιας Τάξης, Αγροτικής Ανάπτυξης ...). Εντός του ίδιου του Υπουργείου Εσωτερικών είναι κρίσιμη η αποτελεσματική συνεργασία του Τμήματος με την Διεύθυνση Αναπτυξιακών Προγραμμάτων, Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης, Αλλοδαπών και Μετανάστευσης (τμήμα κοινωνικής ένταξης, το οποίο θα πρέπει να ασχολείται καθαρά με τους αλλοδαπούς, αφήνοντας τους ομογενείς στο εν λόγω τμήμα), Γενική Γραμματεία Ισότητας, Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας (για τις μακροπρόθεσμες κοινωνικοοικονομικές συνέπειες φυσικών ή ανθρωπογενών καταστροφών)
 - 6.2. Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές και Ελεγκτικοί Μηχανισμοί του Κράτους (Συνήγορος του Πολίτη, Σώματα Ελεγκτών, Παρατηρητήριο κατά του φυλετισμού και της ξενοφοβίας, τυχόν άλλοι παρόμοιοι φορείς)
 - 6.3. Οι Περιφέρειες
 - 6.4. Οι Δήμοι και οι Νομαρχίες
 - 6.5. Τα συνδικάτα
 - 6.6. Η εργοδοσία
 - 6.7. Η Εκκλησία της Ελλάδος και οι άλλες ομολογίες και δόγματα
 - 6.8. Η εκπαιδευτική κοινότητα
 - 6.9. Μη κυβερνητικές οργανώσεις

3. Μεταναστευτική πολιτική

Η μεταναστευτική πολιτική στην χώρα μας αναπτύχθηκε υπό την πίεση της μετατροπής της από χώρα εξαγωγής σε χώρα υποδοχής μεταναστών. Παρά τα θετικά βήματα που έχουν γίνει, εξακολουθεί να της λείπει η ολιστική θεώρηση, μέσα από το πρίσμα ακριβώς της διαχείρισης των πληθυσμών. Κατωτέρω παρατίθενται μερικές βασικές αρχές για την χάραξη μίας τέτοιας ολιστικής μεταναστευτικής πολιτικής.

3.1. Εκτίμηση αναγκών - δυνατοτήτων

Η εισδοχή μεταναστών δεν πρέπει να αφήνεται στην πρωτοβουλία των μεταναστών ή των εργοδοτών τους. Ήδη η νομοθεσία προβλέπει την κατάρτιση από τον ΟΑΕΔ μελετών, οι οποίες να καταδεικνύουν τις ανάγκες εισαγωγής αλλοδαπού εργατικού δυναμικού σε διάφορους τομείς. Στο εν λόγω εγχείρημα, το οποίο πρέπει επί τέλους να αναληφθεί, πρέπει να εμπλακούν και άλλοι φορείς, καθώς υπάρχουν τομείς στους οποίους ο εν λόγω οργανισμός δεν έχει οπτική (π.χ. ερευνητές).

Ο υπολογισμός των αναγκών σε εργατικό δυναμικό, πλην των άλλων, πρέπει να λαμβάνει υπ' όψιν και τους ακόλουθους παράγοντες:

1. Την δυνατότητα προσφυγής σε εργατικό δυναμικό πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως μετά την εισδοχή των δέκα νέων κρατών μελών.
2. Τις δευτερογενείς κινήσεις πληθυσμού που συνεπάγεται η εισδοχή υπηκόων τρίτων χωρών, ιδίως σε σχέση με την οικογενειακή επανένωση στην οποία πλέον τα πρόσωπα αυτά έχουν δικαίωμα μετά από διετή παραμονή.
3. Τις χώρες και τους πολιτισμούς προέλευσης των μεταναστών, σε σχέση με την δυνατότητά τους να ενταχθούν στην ελληνική πραγματικότητα.
4. Τις ειδικές ευαισθησίες που μπορεί να υπάρχουν σε σχέση με την εγκατάσταση προσώπων ορισμένης καταγωγής σε συγκεκριμένες περιοχές της χώρας. Στο σημείο αυτό πρέπει να υπάρξει και συνολική εκτίμηση σε πανελλαδικό επίπεδο,

δεδομένου ότι αλλοδαποί προερχόμενοι από γειτονικές χώρες θα έχουν την δυνατότητα απόκτησης της ιδιότητας του επί μακρόν διαμένοντος μετά από πενταετία, ενώ ήδη έχουν κατακόρυφα αυξηθεί αιτήματα πολιτογράφησης.

5. Την ύπαρξη και επαρκή χρηματοδότηση προγραμμάτων κοινωνικής ένταξης στον χώρο εγκατάστασης.
6. Την «κοινωνική χωρητικότητα» στις μικρές ιδίως κοινωνίες, αλλά και σε γειτονίες των μεγάλων πόλεων.

3.2. Εισδοχή

Η πρώτη επαφή των αλλοδαπών με ένα κράτος είναι οι διαδικασίες και οι υπηρεσίες εισδοχής. Η εύληπτη, γρήγορη και ευγενική εξυπηρέτηση, η τήρηση των προθεσμιών και η αποφυγή ατελείωτων αναμονών, μαζί με την ευπρεπή εμφάνιση υπαλλήλων και κτιρίων, εκτός του ότι αποθαρρύνουν κάθε σκέψη για διαφθορά, εμπνέουν στους αλλοδαπούς την αίσθηση ενός ισχυρού κράτους δικαίου, στην βοήθεια του οποίου μπορούν να υπολογίζουν και το οποίο είναι αδιανόητο να απηφήςουν.

Εν προκειμένω λοιπόν είναι απαραίτητα τα ακόλουθα:

1. Επαρκής στελέχωση των υπηρεσιών με το κατάλληλο προσωπικό.
2. Διαρκής επιμόρφωση των εμπλεκόμενων υπαλλήλων σε τρόπο που να γνωρίζουν επακριβώς την ισχύουσα νομοθεσία, αλλά και τον αρμόζοντα τρόπο συμπεριφοράς.
3. Δημιουργία επαρκούς και ευπρεπούς κτιριακής και λοιπής υλικοτεχνικής υποδομής, η οποία να εξασφαλίζει ταχεία, ασφαλή και αξιοπρεπή λειτουργία των υπηρεσιών.
4. Σχεδιασμός και εφαρμογή συνεχών προγραμμάτων ενημέρωσης, τόσο σε επίπεδο ελληνικών και διεθνών ΜΜΕ, όσο και λειτουργία αξιόπιστου δικτυακού τόπου. Εν προκειμένω η αξιοποίηση των Κέντρων Πληροφόρησης Πολιτών μπορεί να αποδειχθεί πολύτιμη.

3.3. Πρώτη εγκατάσταση

Η πρώτη εγκατάσταση των αλλοδαπών και η οργάνωσή της πρέπει να είναι μία από τις βασικές φροντίδες της μεταναστευτικής πολιτικής. Στην πρώτη αυτή φάση οι φροντίδες μας πρέπει να επικεντρώνονται σε δύο κυρίως τομείς:

1. Ορθή και πλήρης καταγραφή: Στην καταγραφή τους πρέπει να περιλαμβάνονται όχι μόνον τα στοιχεία της ταυτότητάς τους, αλλά και στοιχεία σχετικά με την οικογενειακή κατάσταση, το μορφωτικό τους επίπεδο, τις επαγγελματικές τους δυνατότητες κλπ.
2. Αρχή πολιτικής ενσωμάτωσης: Είναι σκόπιμο να συνδεθεί η ανανέωση της ετήσιας άδειας διαμονής τους με βασικά αρχικά μαθήματα ελληνικής γλώσσας, στοιχειωδών κοινωνικών γνώσεων και στοιχειώδους θεσμικής ενημέρωσης για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.

Στην προσπάθεια αυτή, για την οποία έπεται διεξοδικότερη ανάλυση στα περί πολιτικών ενσωμάτωσης, μπορούν να είναι μέτοχοι οι δήμοι, η Εκκλησία, ιδιωτικοί φορείς, η εκπαιδευτική κοινότητα κλπ, ενώ τα σχετικά έξοδα μπορούν να καλύπτονται από τους ωφελούμενους αλλοδαπούς, από τους εργοδότες τους και από κοινούς πόρους σε ένα σχήμα τριμερούς χρηματοδότησης. Η δραστηριότητα αυτή μπορεί να αποτελέσει τομέα απασχόλησης για σημαντικό αριθμό ανέργων εκπαιδευτικών.

3.4. Παρακολούθηση – Καταγραφή

Ήδη στην προηγούμενη παράγραφο εκθέσαμε τα της σημασίας της ορθής καταγραφής στην πρώτη είσοδο. Ειδικότερα επισημαίνουμε εδώ ότι η καταγραφή πρέπει να συνεχίζεται σε όλη την διάρκεια της παρουσίας των αλλοδαπών στο έδαφος της χώρας, διότι διαφορετικά δεν θα είναι δυνατή η παρακολούθηση της εσωτερικής κινητικότητάς τους, καθώς και της τυχόν μεταπήδησής τους σε άλλους εργασιακούς τομείς.

Βασικός φορέας καταγραφής πρέπει να είναι οι δήμοι. Προς τον σκοπό αυτό πρέπει να οργανωθεί ένα παράλληλο ληξιαρχείο για τους αλλοδαπούς, το οποίο να υποστηρίζει από εύχρηστη και λειτουργική βάση δεδομένων.

Τα καταγραφόμενα στοιχεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε καθαρά διοικητικούς σκοπούς (ανανέωση Άδειας Διαμονής, απόκτηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος, κτήση της ελληνικής ιθαγένειας) αλλά και σε σκοπούς ανάλυσης και σχεδιασμού πολιτικών (μετανάστευσης, απασχόλησης κλπ), όπως και για την ανταπόκρισή μας στις ευρωπαϊκές μας υποχρεώσεις (Eurostat).

3.5. Καταπολέμηση λαθρομετανάστευσης

Πρέπει να εμπεδωθεί σε όλους τους λειτουργούς της ευρύτερης δημόσιας διοίκησης ότι η καταπολέμηση της παρουσίας παρανόμων μεταναστών στην χώρα μας είναι συμφέρον του Ελληνικού λαού, του κράτους δικαίου, του υγιούς ανταγωνισμού στην οικονομία, αλλά και των ίδιων των αλλοδαπών, οι οποίοι πολλές φορές –ηθελήμενα ή αθέλητα– αντιμετωπίζονται συλλήβδην ως παρίες και εν δυνάμει εγκληματίες.

Προς τον σκοπό αυτό είναι απαραίτητη η συνεχής ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων υπαλλήλων –ακόμη και εκείνων που εργάζονται στις επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας και δημόσιας υγείας– για την κείμενη επί του θέματος νομοθεσία, την ορθή και τυπική αντιμετώπιση των τυχόν ανακαλυπτομένων παρανόμων μεταναστών και τις αρμόδιες για τα περαιτέρω αρχές.

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στο σημείο αυτό για την ενδελεχή ενημέρωση και εκπαίδευση των εμπλεκόμενων με το ζήτημα διοικητικών δικαστών, δεδομένου ότι έχουν παρατηρηθεί κατ' επανάληψη φαινόμενα παχυλής άγνοιας της νομοθεσίας στην ουσία και τις διαδικασίες, με αποτέλεσμα την ακύρωση στην πράξη της πολιτικής απομάκρυνσης των παρανόμων μεταναστών.

Ένας άλλος πολύ βασικός τομέας είναι η ενδελεχής ενημέρωση των Περιφερειάρχων για την σημασία και τις συνέπειες της εξουσίας που τους έχει δοθεί για την έκδοση διοικητικών απελάσεων.

Αλλά το πλέον ακανθώδες ζήτημα είναι η οργάνωση και λειτουργία χώρων κράτησης των παράνομων μεταναστών, οι οποίοι να ανταποκρίνονται σε βασικές προϋποθέσεις υγιεινής, ασφάλειας, ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αλλά και αποτροπής της δράσης κυκλωμάτων κάθε λογής, τα οποία εκμεταλλεύονται τους λαθρομετανάστες, υποσχόμενα την «ευμενή» εξέλιξη του ζητήματός τους. Οι χώροι αυτοί είναι στην ευθύνη των περιφερειών και ενδέχεται να δημιουργηθούν λαϊκές αντιδράσεις στην περίπτωση που οι Περιφέρειες προχωρήσουν στην χωροθέτηση και λειτουργία τους. Εν προκειμένω είναι κρίσιμος ο προηγούμενος διάλογος με τις τοπικές κοινωνίες και η λήψη πρόνοιας για ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων από την δημιουργία τους.

3.6. Νομιμοποίηση

Με βάση την προσωπική μου εμπειρία αλλά και τις εκτιμήσεις αξιόπιστων υπηρεσιακών παραγόντων από διάφορες υπηρεσίες, φαίνεται ότι η άσκηση της διαδικασίας της νομιμοποίησης το 2001 ήταν αναποτελεσματική. Οι αιτίες είναι βασικά οι ακόλουθες:

- Η πολυπλοκότητα των προϋποθέσεων που απαιτούνταν στην προηγούμενη νομιμοποίηση άφησε εκτός νυμφώνος μεγάλο τμήμα των αλλοδαπών που διαβιούσαν στην χώρα.
- Η μη επαρκής στελέχωση των υπηρεσιών που θα εξέδιδαν τις κανονικές άδειες διαμονής έχει αφήσει την πλειοψηφία των νομιμοποιηθέντων αλλοδαπών χωρίς κανονική άδεια διαμονής και έχει περιαγάγει την Διοίκηση σε βάραθρα αναξιοπιστίας, με τις επί τρία έτη αλλεπάλληλες ανανεώσεις των προσωρινών Αδειών Διαμονής. Χιλιάδες αλλοδαποί κυκλοφορούν με απλές φωτοτυπίες, επί των οποίων ξεθωριασμένες από την πολυκαιρία και τον ιδρώτα σφραγίδες της Διοίκησης «βεβαιώνουν» ότι ο αλλοδαπός έχει καταθέσει αίτηση για άδεια διαμονής!

Εάν τυχόν γίνει πολιτική επιλογή υπέρ της εφαρμογής του μέτρου της νομιμοποίησης εκ νέου, πρέπει να γίνει αφού ληφθούν υπ' όψιν τα ακόλουθα:

1. Το μέτρο πρέπει να είναι και να δείχνει έκτακτο. Ήδη δεχόμαστε δριμύεις επικρίσεις από σειρά Κρατών- Μελών της Ένωσης για τις προηγούμενες νομιμοποιήσεις, ενώ είναι δυνατόν να δημιουργηθεί στους αλλοδαπούς η αίσθηση ότι ανά τριετία ή τετραετία προχωρούμε σε νομιμοποιήσεις.
2. Η διαδικασία πρέπει να έχει στόχο την καταγραφή και στην συνέχεια την μονιμότερη τακτοποίηση των αλλοδαπών, ενώ παράλληλα πρέπει να αποσκοπεί στο χτύπημα της παράνομης, αδήλωτης και «μαύρης» αγοράς εργασίας.
3. Το μέτρο πρέπει να συνδέεται δομικά με την συνολική πληθυσμιακή και μεταναστευτική πολιτική.

Με βάση τα ανωτέρω, εφ' όσον ληφθεί η σχετική πολιτική απόφαση, πρέπει να γίνουν τα ακόλουθα:

1. Να σχηματισθεί ολιγομελής επιτροπή υπηρεσιακών παραγόντων που θα οργανώσει και θα επιβλέπει το όλο εγχείρημα, πριν, κατά και μετά την ολοκλήρωσή του.
2. Η επιτροπή αυτή θα πρέπει να καθορίσει:
 - 2.1. Τις προϋποθέσεις της νομιμοποίησης, οι οποίες πρέπει να είναι οι ελάχιστες δυνατές και εξαιρετικά απλές στην διαχείρισή τους. Συγκεκριμένα μπορούν να περιορίζονται:
 - 2.1.1. Στην αξιόπιστη ταυτοποίηση του προσώπου
 - 2.1.2. Στην φυσική παρουσία στο ελληνικό έδαφος.
 - 2.1.3. Συμβολικό τέλος, ανάλογο του τέλους έκδοσης ελληνικής ταυτότητας.
 - 2.2. Τον χρόνο έναρξης και λήξης της νομιμοποίησης, ο οποίος πρέπει να είναι ο συντομότερος δυνατός. Με την διάθεση του ανάλογου αριθμού προσωπικού και ηλεκτρονικής υποδομής, ένας μήνας είναι αρκετός.
 - 2.3. Όλα τα λοιπά ζητήματα που αναλύονται κατωτέρω.
3. Στο δεκαπενθήμερο από την θέση σε ισχύ της σχετική τροπολογίας και μέχρι τέλους της νομιμοποίησης πρέπει να ενταθεί ο συνοριακός έλεγχος της μετανάστευσης, ώστε να αποφύγουμε εισροή αλλοδαπών την τελευταία στιγμή.
4. Στην ίδια περίοδο πρέπει να γίνει συστηματική ενημέρωση του προσωπικού που θα χειριστεί τις αιτήσεις, σε σχέση με την ταχεία και ορθή επεξεργασία τους. Το προσωπικό θα πρέπει να έχει προεπιλεγεί, χωρίς να του ανακοινωθεί ο λόγος, αλλά με ένα αξιόλογο επιμίσθιο, ειδικά για τον μήνα της νομιμοποίησης και αυτόν που θα ακολουθήσει, ώστε να γίνει και αξιόπιστος έλεγχος των στοιχείων που θα συλλεγούν, προς χρήση των μεταναστευτικών, αστυνομικών, εργασιακών, φορολογικών, δημοτικών κλπ αρχών.
5. Στο αυτό διάστημα θα πρέπει να εξαπολυθεί μαζική εκστρατεία ενημέρωσης των αλλοδαπών, αλλά και των πολιτών μας, ώστε να εξασφαλισθεί η επιτυχία του εγχειρήματος. Η εκστρατεία πρέπει να περιλαμβάνει:
 - 5.1. Μαζική ηλεκτρονική και έντυπη διαφήμιση
 - 5.2. Συνεντεύξεις και άλλες παρουσίες των πολιτικώς ιθυνόντων
 - 5.3. Συνεντεύξεις πληροφόρησης από ειδικό κέντρο επίσημης πληροφόρησης, το οποίο πρέπει να λειτουργεί σε εικοσιτετράωρη βάση σε όλο το διάστημα από την ψήφιση της τροπολογίας μέχρι το τέλος της νομιμοποίησης, με δυνατότητα παροχής πληροφοριών στις περισσότερες δυνατές γλώσσες.
 - 5.4. Ειδικά σχεδιασμένη εκστρατεία για την ελαχιστοποίηση του αντικτύπου στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
 - 5.5. Εκστρατεία στις βασικές χώρες προέλευσης, μετά το πέρας της νομιμοποίησης, με στόχο την ενημέρωση για τις νόμιμες διαδικασίες εισόδου και εγκατάστασης στην Ελλάδα, καθώς και για τις συνέπειες της παράνομης μετανάστευσης.
 - 5.6. Εκστρατεία στο εσωτερικό, μετά το πέρας της νομιμοποίησης με στόχο την ενημέρωση α) των πολιτών μας για τα αποτελέσματα του εγχειρήματος και β) των αλλοδαπών, σε σχέση με τα επόμενα βήματα που πρέπει να ακολουθήσουν.

6. Κατά την διάρκεια της νομιμοποίησης πρέπει να λειτουργήσουν πολλά ειδικά κέντρα υποδοχής των αιτήσεων, με απ' ευθείας ηλεκτρονική διασύνδεση και καλή στελέχωση, ώστε οι αλλοδαποί να παραλαμβάνουν αυθημερόν τις προσωρινές Άδειες Διαμονής. Ο τύπος της ΑΔ που θα χορηγηθεί θα πρέπει να μελετηθεί, ώστε να μην έρχεται σε αντίθεση με τον Κανονισμό 1030/2002 της ΕΕ. Τα καταχωρούμενα στοιχεία θα πρέπει να διασταυρώνονται με τα σχετικά αρχεία του συστήματος Σένγκεν. Η διάρκεια των προσωρινών ΑΔ δεν πρέπει να υπερβαίνει το εξάμηνο, πριν την παρέλευση του οποίου οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να απευθύνονται στις συνήθεις μεταναστευτικές αρχές για την έκδοση των συνήθων ΑΔ.
7. Μετά την ημερομηνία λήξης της νομιμοποίησης:
 - 7.1. Η Ελληνική Αστυνομία, το Λιμενικό και εν γένει οι πάσης φύσεως εμπλεκόμενες αρχές θα πρέπει να εξαπολύσουν γενική εκκαθαριστική επιχείρηση, μεγάλης χρονικής διάρκειας και πανελλαδικής εμβέλειας, για τον εντοπισμό, την σύλληψη και απομάκρυνση από την χώρα των τυχόν μη συμμορφωθέντων αλλοδαπών. Η επανεισδοχή των προσώπων αυτών θα πρέπει να επιδιωχθεί με έξοδα των χωρών προέλευσης, με ενδεχόμενη συνδρομή της ΕΕ, στο πλαίσιο κοινών επιχειρήσεων απέλασης. Στο ενδιαμέσο διάστημα θα πρέπει τα πρόσωπα αυτά να κρατηθούν σε ειδικά κέντρα, που λειτουργούν με την ευθύνη των Περιφερειών. Η μετασκευή στρατοπέδων που δεν λειτουργούν μπορεί εν προκειμένω να αποτελέσει μία λύση.
 - 7.2. Τα στοιχεία που θα συγκεντρωθούν πρέπει να ενταχθούν στα τηρούμενα Μητρώα Αλλοδαπών ανά Δήμο και κεντρικά από το Υπουργείο Εσωτερικών, ώστε να αξιοποιηθούν περαιτέρω.
 - 7.3. Οι νομιμοποιηθέντες αλλοδαποί πρέπει να κατευθυνθούν στην κανονική ροή αδειών διαμονής και κοινωνικής ένταξης

3.7. Πολιτική ασύλου

Η πολιτική εξέτασης και χορήγησης πολιτικού ασύλου ή άλλων μορφών διεθνούς προστασίας σύμφωνα με την Σύμβαση της Γενεύης, τις αποφάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης και την έως τώρα Ευρωπαϊκή Νομοθεσία, έχει ανατεθεί στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης. Η ορθολογική αντιμετώπισή της όμως απαιτεί την ένταξή της στην συνολική μεταναστευτική πολιτική, δεδομένου ότι στην ουσία πρόκειται για μορφή νόμιμης μετανάστευσης.

Τα πρόσωπα υπό διεθνή προστασία, ιδίως όσοι έχουν το καθεστώς του πρόσφυγα, έχουν κατά πλάσμα δικαίου υιοθετηθεί από την χώρα μας, η οποία ενεργεί σε σειρά ζητημάτων σαν να ήταν η χώρα προέλευσής τους: εκδίδει ταξιδιωτικά έγγραφα, τους βοηθά οικονομικά κλπ. Έχουμε κάθε συμφέρον να τους εντάξουμε στην κοινωνία μας, ώστε να μην καθίστανται οικονομικό και κοινωνικό βάρος.

Εξάλλου ήδη είναι φανερό η τάση σε επίπεδο ΕΕ τα πρόσωπα αυτά να αντιμετωπίζονται ως κατηγορία του γενικού μεταναστευτικού πληθυσμού. Σύντομα έρχεται προς συζήτηση στα αρμόδια όργανα του Συμβουλίου Πρόταση Οδηγίας για την επέκταση του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος στους πρόσφυγες και τα πρόσωπα υπό καθεστώς επικουρικής προστασίας. Ανεξάρτητα από την έκβαση των διαπραγματεύσεων στον τομέα, είναι πασίδηλη η ανωτέρω τάση.

Με βάση τα ανωτέρω προτείνεται:

1. Η δημιουργία Διεύθυνσης Ασύλου στο Υπουργείο Εσωτερικών, με αντίστοιχους σχηματισμούς σε επίπεδο Περιφέρειας.
2. Η πρωτοβάθμια επεξεργασία και απόφαση επί των αιτήσεων ασύλου από τους Γ. Γ. των Περιφερειών.
3. Η θεσμοθέτηση ανεξάρτητης διοικητικής αρχής για την δευτεροβάθμια και τελική κρίση επί των προσφυγών.
4. Η υπαγωγή των προσώπων υπό διεθνές καθεστώς προστασίας στα προγράμματα κοινωνικής ένταξης, η δημιουργία ειδικών προγραμμάτων για τα πρόσωπα αυτά, η καταγραφή τους στο σύστημα καταγραφής των αλλοδαπών.

5. Καίριας σημασίας για την επιτυχία του όλου εγχειρήματος είναι η πλήρης αξιοποίηση της εμπειρίας των στελεχών της Ελληνικής Αστυνομίας, τα οποία επί σειρά ετών ασχολούνται με το ζήτημα, πιθανόν μέσω της μετακίνησής τους επί ικανό χρονικό διάστημα στις νέες υπηρεσίες. Αυτό δεν σημαίνει ότι θα πρέπει να μεταφερθεί και η αυτή ακριβώς αντίληψη αντιμετώπισης του προβλήματος. Διότι η προτεινόμενη εδώ αλλαγή δεν γίνεται για να αναλάβει ένα ακόμη αντικείμενο το Υπουργείο Εσωτερικών, αλλά προκειμένου το ζήτημα να ενταχθεί στην συνολική πληθυσμιακή πολιτική.

3.8. Ένταξη

Ο σχεδιασμός, η επιτηρούμενη εφαρμογή και τελικά η επιτυχία των πολιτικών κοινωνικής ένταξης των μεταναστών κάθε είδους κρίνει τελικά και την επιτυχία του συνόλου της μεταναστευτικής πολιτικής. Είναι προφανές ότι με την επιτυχία στον τομέα αυτό μεγιστοποιείται η παντοιότροπη απόδοση των μεταναστών στην κοινωνία υποδοχής, ενώ παράλληλα ελαχιστοποιούνται οι παρενέργειες της παρουσίας των μεταναστών, ιδίως στο πλαίσιο μίας κοινωνίας που επί τουλάχιστον 60 χρόνια είχε συνηθίσει να ζει σε περιβάλλον εθνικής, πολιτιστικής και κοινωνικής ομοιογένειας.

Κατωτέρω σε ειδικό κεφάλαιο εξετάζεται το ζήτημα της ένταξης σε όλες του τις διαστάσεις. Στο σημείο αυτό περιοριζόμαστε να θίξουμε τους στόχους μιας τέτοιας πολιτικής.

Αν και το τι σημαίνει ένταξη είναι επιστημονικά ακόμη ζητούμενο, εν τούτοις στην πρακτική πολιτική έχει γίνει παραδεκτό ότι πρόκειται για την κατάσταση στην οποία η κοινωνία υποδοχής αποδέχεται τον μετανάστη χωρίς να απαιτεί την αφομοίωσή του, ενώ ο μετανάστης γνωρίζει και αποδέχεται τις βασικές ορίζουσες ισορροπίας της κοινωνίας αυτής.

Οι πολιτικές ένταξης είναι μοιραίο να είναι πολύμορφες και πολυσχιδείς, ανάλογα με την ομάδα προσώπων στα οποία απευθύνονται, αλλά ο στόχος τους παραμένει ενιαίος.

Υπογραμμίζουμε ότι σε σειρά Κ-Μ της Ένωσης το υπουργείο που ασχολείται με την μετανάστευση έχει ακόμη και στον τίτλο του την έννοια της ένταξης. Με την έννοια αυτή προτείνεται η αναβάθμιση, πολιτική και οργανωτική του τομέα, σύμφωνα με τις προτάσεις που κατακλείουν την επόμενη ενότητα.

4. Πολιτικές ένταξης

Ήδη κάναμε μια γενική αναφορά στους γενικούς στόχους της πολιτικής ένταξης. Η παρουσίαση που ακολουθεί, δομικά διαρθρώνεται σύμφωνα με τις κύριες πτυχές της σχετικής πολιτικής, όπως αυτή ακολουθείται ήδη σε άλλα Κ-Μ ή όπως προσπαθεί να σχηματοποιηθεί σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Επισημαίνουμε ότι μέχρι στιγμής δεν υπάρχει πρόθεση κοινής Ευρωπαϊκής πολιτικής ένταξης, παρά την σχετική ανακοίνωση που εξέδωσε το 2003 η Ε. Επιτροπή. Αυτό που επιδιώκεται είναι η εξεύρεση κάποιων κοινών κατευθυντήριων γραμμών, καθώς και κοινών δεικτών συγκριτικής διοίκησης επί του θέματος.

4.1. Πρώτη εγκατάσταση

Η φροντίδα για την ένταξη πρέπει να αρχίζει από την πρώτη είσοδο του αλλοδαπού. Στόχοι αυτής της πρώτης φάσης πρέπει να είναι:

1. Η στοιχειώδης ενημέρωση του αλλοδαπού για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του σε σχέση με την διαμονή του.
2. Η στοιχειώδης ενημέρωση του αλλοδαπού σχετικά με βασικούς κοινωνικούς βιοτικούς όρους στην κοινωνία υποδοχής (κοινωνική ασφάλιση, νοσοκομεία, υπηρεσίες κοινής ωφέλειας, υποχρέωση και δυνατότητες εκπαίδευσης των παιδιών του, τραπεζικό σύστημα κλπ)
3. Βασικές γνώσεις γλώσσας.

Η σχετική πολιτική πρέπει και μπορεί να συνδυασθεί με την πρώτη ανανέωση της Άδειας Διαμονής του αλλοδαπού.

4.2. Ισονομία

Βασικός τρόπος ενσωμάτωσης είναι να έχει πάντοτε ο αλλοδαπός προ οφθαλμών την πρακτική εφαρμογή της αρχής της ισονομίας, στο μέτρο βέβαια που ορίζεται από το γεγονός ότι δεν είναι Έλληνας ή Ευρωπαίος πολίτης. Η αντιμετώπισή του από όλες τις εμπλεκόμενες αρχές με σοβαρότητα και σεβασμό, η μετάδοση σε αυτόν με όλους τους τρόπους ότι στην Ελλάδα δεν είναι δυνατόν να ζει παράνομα, αλλά και ότι έχει όφελος από την νομοταγή συμπεριφορά, η ταυτόχρονη παρουσίαση και εφαρμογή δικαιωμάτων και υποχρεώσεων αποτελούν βασικούς παράγοντες ένταξης. Η αίσθηση αποτελεσματικής κοινωνικής προστασίας αποτρέπει γενικά τους αλλοδαπούς από την προσφυγή σε κλίκες ομογενών τους ή επιτηδείων ημεδαπών.

4.3. Εργασία

Η φροντίδα για την εφαρμογή του εργατικού δικαίου και η μέριμνα για την απασχόληση αποτελούν επίσης ισχυρότατο παράγοντα ένταξης, δεδομένου ότι η συντριπτική πλειοψηφία των αλλοδαπών ήλθαν στην χώρα μας σε αναζήτηση καλύτερης τύχης μέσω της εργασίας. Μεγάλο τμήμα της αλλοδαπής παραβατικότητας έχει άμεση ή έμμεση σχέση με την ασυδοσία της ελληνικής εργοδοσίας ή με την ανεργία, που ωθούν τμήμα του πληθυσμού αυτού στα δίχτυα του οργανωμένου αλλοδαπού κι εγχώριου εγκλήματος. Αντίθετα η κατά το δυνατό σταθερή εργασιακή σχέση και η κοινωνική προστασία βελτιώνει ραγδαία την εξάρτηση του αλλοδαπού από την χώρα υποδοχής.

Στην πολιτική αυτή έχουν να παίξουν ιδιαίτερο ρόλο:

1. Η αυστηρή επιτήρηση της αγοράς εργασίας και η μάχη κατά της αδήλωτης και ανασφάλιστης εργασίας.
2. Η ένταξη των αλλοδαπών εργαζομένων στα συνδικάτα.
3. Η φροντίδα για την περίοδο της τυχόν ανεργίας τους.
4. Η συμπερίληψή τους σε προγράμματα επανένταξης στην αγορά εργασίας και ο επαγγελματικός επαναπροσανατολισμός τους.
5. Η σχεδίαση ενημερωτικών εκστρατειών για τους εργοδότες.

4.4. Παιδεία – εκπαίδευση

Η παιδεία είναι μέχρι στιγμής, ακόμη και παρά την έλλειψη σχεδιασμένης πολιτικής, ο βασικός παράγοντας κοινωνικής ένταξης στην χώρα μας. Τα παιδιά του αλλοδαπού που φοιτούν σε ελληνικά σχολεία, μεταφέρουν στο σπίτι την γλώσσα, τις αξίες και τις συνήθειες της χώρας υποδοχής. Το σχολείο επενεργεί ευθέως μεν στα παιδιά, δευτερογενώς δε στους γονείς. Αλλά τα πράγματα, εάν αφεθούν στην τύχη τους, είναι ήδη παρατηρημένο ότι οδηγούμαστε στα ακριβώς αντίθετα αποτελέσματα: τάξεις με πλειοψηφία αλλοδαπών μαθητών, έλλειψη εισαγωγικών τάξεων και βοηθητικής διδασκαλίας ιδίως στην γλώσσα, που οδηγούν σε υποβάθμιση της παρεχόμενης διδασκαλίας, φυγή των Ελλήνων μαθητών, γκετοποίηση των σχολείων, σχολική αποτυχία των ιδίων των αλλοδαπών μαθητών και τελικά εγκατάλειψη και από αυτούς της σχολικής διαδικασίας και τροφοδότηση της παραεργασίας και του οργανωμένου εγκλήματος!

Συνεπώς πρέπει να εφαρμοσθεί μία πολιτική, συστατικά στοιχεία της οποίας θα είναι τα ακόλουθα:

1. Καθορισμός ποσοστού εγγραφής αλλοδαπών μαθητών σε κάθε τάξη, με βάση την επάρκειά τους στην γλώσσα.
2. Καθιέρωση εισαγωγικών τάξεων και υποστηρικτικής διδασκαλίας.
3. Καθιέρωση μαθημάτων γλώσσας για τις μητέρες των μαθητών, εφ' όσον δεν είναι εργαζόμενες, ώστε να συντελούν στην σχολική επιτυχία των παιδιών τους, αλλά και να έχουν μία ευκαιρία κοινωνικής επαφής και ενσωμάτωσης.
4. Επιμορφωτικά προγράμματα για τους εκπαιδευτικούς, σχετικά με μεθόδους διδασκαλίας και προσέγγισης του ζητήματος της ένταξης των μαθητών, τόσο των αλλοδαπών όσο και των ομογενών, ιδίως όσων έχουν προβλήματα με την ελληνική γλώσσα.

4.5. Συνδικαλισμός – Τοπικές κοινωνίες

Η ένταξη του αλλοδαπού εργατικού δυναμικού στο συνδικαλιστικό κίνημα είναι πρώτης τάξεως μέθοδος (αλλά και σκοπός) κοινωνικής ένταξης, διότι τους βάζει συμμετοχικά στην διεκδίκηση ενός καλύτερου μέλλοντος στην χώρα μας, αλλά και τους φέρνει σε επαφή με τους Έλληνες συναδέλφους τους, απομακρύνοντας από τα αυτιά των τελευταίων ξενοφοβικές σειρήνες.

Αυτονόητο είναι ότι την σχετική δράση πρέπει να αναλάβουν τα ίδια τα συνδικάτα, με σύντονες προσπάθειες για εγγραφή και ενεργοποίηση των ενδιαφερόμενων προσώπων στις γραμμές τους.

Ωστόσο και η κεντρική Διοίκηση έχει τον ρόλο της να παίξει εν προκειμένω:

1. Ενημέρωση των αλλοδαπών από την πρώτη τους είσοδο ήδη για τα δικαιώματά τους, ως εργαζομένων.
2. Ενημέρωση των αλλοδαπών για την υπηρεσία Επιθεώρησης Εργασίας.
3. Ενημέρωση των αλλοδαπών για τα αντίστοιχα συνδικάτα, με αριθμούς τηλεφώνων, διευθύνσεις κλπ.
4. Συνεχής συνεργασία με τα συνδικάτα, δομημένος διάλογος σε θεσμικό επίπεδο.

4.6. Πολιτισμός

Οι πολιτικές ένταξης δεν πρέπει για πολλούς λόγους να αποσκοπούν στην αφομοίωση των αλλοδαπών, πλην των άλλων για να μείνει ανοικτή και η θύρα τους επαναπατρισμού τους στις χώρες προέλευσης.

Η ενθάρρυνση και προώθηση του ιδιαίτερου πολιτισμού τους και της δημιουργίας με βάση αυτόν, η ενθάρρυνση της παραγωγής πολιτισμού με ελληνική επιρροή, η διάδραση των πολιτισμών, μπορεί να αποτελέσει παράγοντα εμπλουτισμού της κοινωνίας μας.

Από την άλλη θα πρέπει να υπάρχει ανύστακτος έλεγχος, διότι πολλές φορές υπό την κάλυψη της «πολυπολιτισμικότητας» ακραία στοιχεία μπορούν να δημιουργήσουν θύλακες άρνησης της ένταξης, ή, ακόμα χειρότερα, να προωθήσουν φονταμενταλιστικές εξάρσεις, με απρόβλεπτα αποτελέσματα. Επί παραδείγματι στην Ολλανδία αποκαλύφθηκε ότι πολλά «σχολεία» και πολιτιστικά κέντρα για μουσουλμάνους χρηματοδοτούνταν από το ευρύτερο δίκτυο της Αλ Κάϊντα!

Εν προκειμένω θα πρέπει να ενεργοποιηθεί η δομή του Υπουργείου Πολιτισμού, ώστε σε τοπικό και εθνικό επίπεδο να ενισχύεται και να ελέγχεται η πολιτιστική δραστηριότητα των αλλοδαπών, ιδίως μέσω της συμμετοχής τους σε συνεργασίες με ελληνικούς πολιτιστικούς οργανισμούς.

4.7. Θρησκεία

Η απόσταση την οποία ένα μεγάλο τμήμα της ελληνικής κοινωνίας έχει πάρει από την θρησκεία δεν ισχύει για τους περισσότερους αλλοδαπούς, οι οποίοι μέσω των θρησκευτικών οργανισμών τους, έχουν μια αναφορά στο ίδιο το γεγονός ότι είναι άνθρωποι, και όχι εργαζόμενες μηχανές.

Η άσκηση των θρησκευτικών τους καθηκόντων πρέπει να μας απασχολήσει σοβαρά, διότι η θρησκεία μπορεί να αποτελέσει παράγοντα ένταξης ή αντίθετα αιτία σοβαρών κοινωνικών ρήξεων. Ιδιαίτερα για την δεύτερη γενιά των αλλοδαπών, σε περίπτωση σχολικής ή κοινωνικής αποτυχίας, υπάρχει ο κίνδυνος εμπλοκής της με φονταμενταλιστές θρησκευτικούς ηγέτες, οι οποίοι εξηγούν την «αποτυχία» ως απόρριψη από την κοινωνία υποδοχής της ιδιαίτερης θρησκευτικής ταυτότητας.

Στον σχεδιασμό της σχετικής πολιτικής πρέπει να εμπλακούν, με συντονιστή το ΥΠΕΣΔΔΑ, πλην του αρμοδίου Παιδείας και Θρησκευμάτων, καταξιωμένοι θρησκευτολόγοι, ώστε να μην λαμβάνονται αποφάσεις σαν την απίστευτη απόφαση για το τέμενος στην Παλλήνη. Οι μουσουλμάνοι πχ δεν είναι όλοι της αυτής πίστης και είναι επικίνδυνο να τους υποχρεώνουμε να «συμβιώνουν» και μάλιστα με την χρηματοδότηση δυνάμεων όπως η Σαουδική Αραβία!

Η πολιτική αυτή θα πρέπει να έχει τους εξής άξονες:

1. Εγγύηση της ελεύθερης θρησκευτικής έκφρασης.
2. Ο ελληνικός νόμος δεν μπορεί να παραβιάζεται εν ονόματι θρησκευτικών πεποιθήσεων.
3. Οι θρησκευτικοί λειτουργοί πρέπει να ενεργούν εν γνώσει της Διοίκησης.

4. Οι χώροι λατρείας πρέπει να ελέγχονται και να πληρούν όλους τους γενικά παραδεκτούς όρους. Στην Αττική αυτή την στιγμή λειτουργούν άτυπα αρκετά ισλαμικά τεμένη, με θρησκευτικούς λειτουργούς, οι οποίοι θα μπορούσαν κάλλιστα να είναι οι οποιοδήποτε...
5. Η Διοίκηση πρέπει να ελέγχει τις θρησκευτικές τελετές που συνεπάγονται αστικά κληρονομικά δικαιώματα (πχ τέλεση γάμων).

4.8. Ενώσεις αλλοδαπών πολιτών

Μεγάλο στοίχημα αποτελεί η προώθηση της αυτοοργάνωσης των αλλοδαπών πολιτών, με βάση την χώρα ή την περιοχή προέλευσης, τόσο σε τοπικό όσο και σε πανελλήνιο επίπεδο. Η οργάνωση αυτή σε πολλές περιπτώσεις έχει ήδη γίνει.

Μεγάλης σημασίας είναι η ποιότητα των αρχών βάσει των οποίων γίνεται αυτή η οργάνωση, το πλαίσιο της και η στελέχωση της διοίκησής της.

Λόγω της δημοκρατικής ευαισθησίας του θέματος, η Πολιτεία μπορεί απλώς να ενθαρρύνει τις εν λόγω οργανώσεις και να ασκεί συστηματικό έλεγχο νομιμότητας, μέσω των αρμοδίων πρωτοδικείων. Ωστόσο η επιδίωξη κοινών δράσεων σε τοπικό και πανελλήνιο επίπεδο θα μπορούσε να διασφαλίσει την δημιουργική δράση των οργανώσεων και την ελαχιστοποίηση περιθωριακών αντιλήψεων και σεχταρισμού.

Έτσι οι οργανώσεις των αλλοδαπών μπορούν να καταστούν αξιόπιστος κοινωνικός εταίρος και να συμβάλουν αποτελεσματικά στην ενσωμάτωση, ενώ σε βάθος χρόνου θα μπορούσαν να αναλάβουν ενεργότερο ρόλο στην κοινωνική ζωή, χωρίς σε καμία περίπτωση να παρίστανται ως διάμεσοι μεταξύ των αλλοδαπών και του κράτους.

4.9. Civic citizenship

Αρκετά Κράτη Μέλη δίνουν στους αλλοδαπούς την δυνατότητα να ψηφίζουν στις δημοτικές εκλογές. Σχετική πίεση υπάρχει και από την Ε. Επιτροπή.

Θεωρώ ότι το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι πρέπει να παραμείνει άρρηκτα δεμένο με την ιδιότητα του πολίτη και αυτό να δηλωθεί ξεκάθαρα στους Ευρωπαίους εταίρους μας. Υπενθυμίζεται στο σημείο αυτό ότι 67% των αλλοδαπών στην Ελλάδα είναι Αλβανοί και πολλοί από αυτούς διαμένουν και εργάζονται στην Ήπειρο...

4.10. Επί μακρόν διαμένοντες - Προετοιμασία για την ιθαγένεια

Με την ευκαιρία της εισαγωγής στο εθνικό μας δίκαιο της Οδηγίας για τους επί μακρόν διαμένοντες, έχουμε την δυνατότητα να νομοθετήσουμε την υποχρεωτικότητα κριτηρίου κοινωνικής ένταξης και συνακόλουθα να μελετήσουμε και εφαρμόσουμε μια πολιτική ένταξης πολύ πιο εντατική από αυτήν για τους αλλοδαπούς που μόλις εισήλθαν στην χώρα. Μερικές παράμετροι αυτού του δευτέρου επιπέδου κοινωνικής ένταξης θα μπορούσαν να είναι οι ακόλουθες:

1. Καλή γνώση της ελληνικής γλώσσας, γραπτής και προφορικής (επίπεδο Γυμνασίου)
2. Γνώση βασικών αρχών του ελληνικού πολιτεύματος, της ιστορίας και του πολιτισμού.
3. Γνώση βασικών στοιχείων για την δομή και τις σχετικές πολιτικές της ΕΕ
4. Συμμετοχή σε συνδικαλιστικές οργανώσεις.
5. Γνώση των βασικών παραμέτρων κοινωνικής οργάνωσης (κοινωνικές υπηρεσίες, οργάνωση της υγείας, της εκπαίδευσης κλπ)
6. Συμμετοχή των μελών της οικογένειας, ιδίως των γυναικών, σε σχετικά προγράμματα ένταξης.

Τα πρόσωπα που λαμβάνουν την ιδιότητα του επί μακρόν διαμένοντος μπορούν να αποτελέσουν έναν πρώτο πληθυσμό με βάση τον οποίο να επιχειρήσουμε τον σχεδιασμό συστηματικής πολιτικής πολιτογραφήσεων. Οι αλλοδαποί θα έχουν ένα πρώτο εχέγγυο για την ευνοϊκή εξέλιξη τυχόν αιτήματός τους για απόκτηση της Ελληνικής Ιθαγένειας.

4.11 Μέτοχοι - Συντονισμός

Το ζήτημα της ένταξης, όπως αναλύθηκε παραπάνω, είναι πολυδιάστατο και εμπλέκει πολλούς μετόχους. Με βάση και τα προεκτεθέντα, επιχειρούμε κατωτέρω μία πρώτη καταγραφή των πιθανών «παικτών»

1. Κεντρικό κράτος:

- 1.1. ΥΠΕΣΔΔΑ
- 1.2. Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων (γλώσσα – εκπαίδευση – θρησκεία)
- 1.3. Υπουργείο Απασχόλησης (άδειες εργασίας, προγράμματα κατά του αποκλεισμού, επαγγελματική κατάρτιση κλπ)
- 1.4. Υπουργείο Πολιτισμού (πολιτιστικές δράσεις)
- 1.5. Υπουργείο Υγείας
- 1.6. Υπουργείο Δικαιοσύνης (προγράμματα για δικαστές, προγράμματα σε φυλακές κλπ)
2. Περιφερειακή Διοίκηση (Περιφέρειες): με δράσεις αντίστοιχες αυτών της κεντρικής διοίκησης.
3. Νομαρχίες: Άδειες Εργασίας, προγράμματα κοινωνικής ένταξης, προγράμματα κατάρτισης κα
4. Δήμοι : Μητρώα Αλλοδαπών, προγράμματα ένταξης, σχολική αγωγή, προγράμματα για γονείς κλπ.
5. Συνδικάτα
6. Οργανώσεις Εργοδοτών
7. Εκπαιδευτική κοινότητα – Πανεπιστήμια – Ερευνητικά κέντρα.
8. Εργαζόμενοι στην υγεία και την κοινωνική πρόνοια.
9. Μη κυβερνητικές οργανώσεις.
10. Πολιτιστικοί φορείς
11. Εκκλησία της Ελλάδος, λοιπά δόγματα, επίσημοι φορείς ετεροθρήσκων.
12. Οργανώσεις αλλοδαπών

Για τον ευχερέστερο συντονισμό όλων των ανωτέρω προτείνεται η λειτουργία, πλάι στην Εθνική Επιτροπή Μετανάστευσης (βλ. τελευταίο κεφάλαιο) ειδικού σχηματισμού σχετικού με την ένταξη. Οι αποφάσεις ανήκουν στην Κυβέρνηση. Το σχήμα λειτουργεί συμβουλευτικά, ως βήμα κοινωνικού διαλόγου και ως χαλαρό συντονιστικό. Γέφυρα με την κυβέρνηση και οργανισμός υποστήριξης είναι το Ινστιτούτο Μεταναστευτικής Πολιτικής.

Σε στενότερο «κρατικό» επίπεδο, συντονίζει το ΥΠΕΣΔΔΑ, μέσω της αρμόδιας διεύθυνσης Κοινωνικής Ένταξης, η οποία προτείνεται να δημιουργηθεί στο Υπουργείο, αλλά και σε κάθε Περιφέρεια (βλ τελευταίο κεφάλαιο)

5. Πολιτική Ιθαγένειας

Το ποιος και υπό ποιους όρους κάποιος είναι πολίτης ενός κράτους έχει αυτονόητα κεφαλαιώδη σημασία, από την αρχαιότητα, αλλά ιδίως από την σύσταση των νεωτερικών εθνικών κρατών. Η απόδοση και αποστέρηση της ιθαγένειας είναι βασική λειτουργία του κράτους, η οποία ανήκει στον λεγόμενο «σκληρό» πυρήνα του. Είναι χαρακτηριστικό ότι ακόμα και το υπό διαπραγμάτευση Ευρωπαϊκό Σύνταγμα δεν θίγει τον καθαρά εθνικό χαρακτήρα αυτής της αρμοδιότητας.

Ωστόσο, από την μία έχουμε ολοένα και ενισχυόμενες «φωνές» στην ΕΕ για «άνοιγμα» αυτού του τομέα σε κοινοτικές ρυθμίσεις και περιγραφή της εθνικής αρμοδιότητας, μέσω απόδοσης σε πολίτες τρίτων χωρών μιας ευρωπαϊκής ιθαγένειας, ανεξάρτητης από οποιαδήποτε εθνική ιθαγένεια των Κ-Μ, ενώ από την άλλη στην Ελλάδα το θέμα αντιμετωπίζεται περιστασιακά, χωρίς ενιαία πολιτική και εν πολλοίς πελατειακά.

Η αρμόδια υπηρεσία είναι υποστελεχωμένη, λειτουργεί ως «ψυγείο» πολιτικά ή υπηρεσιακά ανεπιθύμητων υπαλλήλων, σε χώρους απαράδεκτους στην πλειοψηφία τους και χωρίς σοβαρή ηλεκτρονική υποστήριξη. Οι υπάλληλοι μαθαίνουν την εργασία ο ένας από τον άλλο, δεν υπάρχει συστηματική ενημέρωσή τους και, συχνότατα, όταν ιδίως επιληφθεί υποθέσεων η εισαγγελία, αφήνονται να αντιδράσουν μόνοι. Είναι δε ταυτόχρονα έκθετοι σε πιέσεις προερχόμενες από βουλευτικά, ακόμα και από μεγάλα δικηγορικά, γραφεία. Τα αυτά πάνω κάτω ισχύουν και στις ομοειδείς υπηρεσίες των Περιφερειών.

Σε επίπεδο Δήμων η άγνοια, η προχειρότητα και ο αυτοσχεδιασμός βασιλεύουν!

Για μία ορθολογική σχεδίαση πληθυσμιακής πολιτικής δεν είναι δυνατόν να μην τύχει ανάλογης επέμβασης ο τομέας της ιθαγένειας. Παρακάτω προτείνονται κάποιες συγκεκριμένες δράσεις, με βάση τους τρεις βασικούς τομείς της ήδη υπάρχουσας διεύθυνσης Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης.

5.1. Πολιτογράφηση

Η αρμοδιότητα της απονομής ή μη της ελληνικής ιθαγένειας εναπόκειται στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος αποφασίζει ανέκκλητα και χωρίς δυνατότητα δικαστικού ελέγχου περί αυτής. Η κεντρική ιδέα πρέπει να παραμείνει η αυτή.

Ωστόσο, προκειμένου η Διοίκηση να μην δρα άσκοπα και προκειμένου να υπάρχει η δυνατότητα ελέγχου της εξωτερικής νομιμότητας της διαδικασίας, πρέπει:

Α. Να χαραχθεί μια πολιτική ουσίας (σε ποιους δίνουμε την ιθαγένεια και σε ποιους όχι) με βάση τα μακροπρόθεσμα εθνικά συμφέροντα. Στον τομέα αυτό είναι κεφαλαιώδους σημασίας η άσκηση αποτελεσματικής πίεσης στην Αλβανία για αποδοχή της πολλαπλής ιθαγένειας, ώστε και οι ομογενείς Βορειοηπειρώτες να τακτοποιηθούν δημοτολογικά και η εκεί ομογένεια να μην χάσει τα δικαιώματά της. Η παροχή ξεκάθαρων πολιτικών κατευθύνσεων στους υπαλλήλους υπό τον όρο αυστηρής τήρησης του απορρήτου τους και η σχετική καθοδήγηση των μελών της Επιτροπής Πολιτογράφησης θα μπορούσαν να προσφέρουν ουσιαστική βοήθεια.

Β. Όσον αφορά στις τυπικές προϋποθέσεις, αυτές θα μπορούσαν να τροποποιηθούν ώστε να λαμβάνεται υπ' όψιν η ιδιότητα του επί μακρόν διαμένοντος: πχ ο επί μακρόν διαμένων να έχει δικαίωμα να υποβάλλει αίτημα πολιτογράφησης στα 7 ή 8 χρόνια ή να είναι υποχρεωτική η πρότερη απόκτηση του καθεστώτος για την κρίση σχετικού αιτήματος.

Ορισμένες άλλες αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο θα μπορούσαν να σχετίζονται με την εξέταση στην Ελληνική γλώσσα, ιστορία, πολιτισμό και πολιτική οργάνωση, με βάση το ήδη τυπωθέν και (ασκόπως;) χορηγούμενο βιβλίο του ΥπεσΔΔΑ. Επίσης η /ο αλλογενής αλλοδαπός σύζυγος Έλληνα με τέκνα θα πρέπει να έχει πολύ καλή γνώση των ανωτέρω.

Άλλα πρακτικά μέτρα θα μπορούσαν να είναι:

1. Σύγχρονη ηλεκτρονική υποστήριξη των αρμοδίων υπηρεσιών και δικτύωσή τους με τα Μητρώα και Ληξιαρχεία των Δήμων, το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, την Υπηρεσία Ποινικού Μητρώου και το Υπεξ, για αποφυγή της χρονίζουσας αλληλογραφίας.
2. Ανθρώπινοι και, ει δυνατόν, επιβλητικοί χώροι εργασίας, που να εμπνέουν σεβασμό.
3. Μαζικές ορκωμοσίες πολιτογραφουμένων στις έδρες των Νομών, με παρουσία των τοπικών αρχόντων, ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου κλπ, ώστε η πολιτογράφηση να αποτελεί σταθμό στην ζωή του ενδιαφερομένου.
4. Αξιοπρεπής, ευγενής και κατά νόμο πλήρης απάντηση στην περίπτωση της απόρριψης του αιτήματος.
5. Αποφυγή απ' ευθείας επαφής αλλοδαπών με τους υπαλλήλους που χειρίζονται τους σχετικούς φακέλους, με παράλληλη στήριξη με κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό της Γραμματείας.

5.2. Ομογενείς

Στον τομέα των ομογενών ο αυτοσχεδιασμός και η προχειρότητα της πολιτικής αντιμετώπισης έχουν οδηγήσει πολλές φορές σε σοβαρά προβλήματα, με πλέον πρόσφατη την κατασυκοφάντηση της αρμόδιας υπηρεσίας για τα ζητήματα των ομογενών από την πρώην Σοβιετική Ένωση, με βάση τους οποίους παίχτηκαν πολλά παιχνίδια, τα οποία ως μόνη σίγουρη κατάληξη είχαν την περαιτέρω κοινωνική περιθωριοποίησή τους. Οι βασικές κατηγορίες ομογενών με τις οποίες ασχολούμαστε εδώ είναι οι ακόλουθες:

1. Πρόσωπα, τα οποία αποστερήθηκαν της Ελληνικής Ιθαγένειας λόγω των περιπετειών του Εμφυλίου: Πρόκειται συνήθως για απογόνους τους, που ζητούν να αναλάβουν την Ελληνική ιθαγένεια. Συχνά εδώ παρεισφρύουν πρόσωπα με ξεκάθαρα αντεθνική δράση (στελέχη των ΣΝΟΦ και επίγονοί τους ή απόγονοι Τσάμηδων). Οι απόγονοι όλων ακολουθούν την διαδικασία του Συμβουλίου Ιθαγενείας ή του καθορισμού, όταν αυτός είναι εφικτός. Όσον αφορά στις κρίσιμες ύποπτες κατηγορίες, λίγα μπορούν να γίνουν στην περίπτωση που νομικά είναι εφικτός (συνεπώς υποχρεωτικός, ως αναγνώριση υφισταμένου δικαιώματος) ο καθορισμός της ιθαγενείας τους. Η απουσία συστηματικών αρχείων και μάλιστα σε ηλεκτρονική μορφή λειτουργεί σχεδόν παραλυτικά.
2. Πρόσωπα προερχόμενα από την Θράκη, μωαμεθανικού θρησκευματος, που απώλεσαν την ιθαγένεια με βάση το ήδη καταργηθέν άρθρο 19 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας. Εν προκειμένω μεγάλο πρόβλημα αποτελούν οι αλληλοσυγκρουόμενες πληροφορίες που παρέχονται από τους οικείους Δήμους και την Κρατική Ασφάλεια αντίστοιχα.
3. Πρόσωπα που ζητούν απώλεια της Ελληνικής Ιθαγένειας.

4. Ομογενείς που προέρχονται από τις πρώην Σοβιετικές Δημοκρατίες. Το πρόβλημα αυτό θα έπρεπε εδώ και χρόνια να έχει λυθεί, αλλά ακόμα ταλαιπωρούμαστε, με αναξιόπιστα πιστοποιητικά, ασυντόνιστες προξενικές αρχές και κυκλώματα που λυμαίνονται τους δυστυχείς ομογενείς. Η υπαγωγή τους σε ειδικό σύστημα πολιτογράφησης ίσως θα ήταν μία λύση.
5. Ομογενείς προερχόμενοι από τη Δωδεκάνησο οι οποίοι είχαν εγκαταλείψει τα νησιά πριν την ενσωμάτωσή τους στην Ελλάδα. Στις περιπτώσεις αυτές ακολουθείται συνήθως η μέθοδος της πολιτογράφησης ομογενούς δεδομένου ότι υπάρχει συνήθως αδυναμία να καθοριστεί η ιθαγένεια των ενδιαφερομένων προσώπων λόγω ελλιπών δικαιολογητικών.
6. Ομογενείς από την Αλβανία: Ήδη θίξαμε το ζήτημα μιλώντας για τον τομέα των πολιτογραφήσεων. Ένας αριθμός όμως ομογενών αυτής της κατηγορίας μπορεί να τακτοποιηθεί με καθορισμό της ιθαγενείας του. Εν προκειμένω κρίσιμο ρόλο μπορεί να παίξει η ορθή εκπαίδευση των εμπλεκόμενων υπάλληλων των Δήμων και των Περιφερειών, αλλά και των αρμοδίων στελεχών της Ελληνικής Αστυνομίας.

Από τις ανωτέρω παρατηρήσεις συνάγεται η ανάγκη αναδιάρθρωσης της Διεύθυνσης Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης ως ακολούθως:

1. Τμήμα Διαπίστωσης Ιθαγένειας, με αρμοδιότητες τον καθορισμό της ιθαγένειας των προσώπων που δεν αποτελούν αρμοδιότητα των Περιφερειών, διαδικασίες ανάκτησης της ιθαγένειας ή απώλειάς της με βάση τις διαδικασίες του Συμβουλίου Ιθαγενείας, προτάσεις για αλλαγές της νομοθεσίας στον τομέα αρμοδιότητάς του, την εποπτεία και καθοδήγηση των αναλόγων υπηρεσιών στις Περιφέρειες σχετικά με τον καθορισμό της ιθαγένειας δικαιωμένων προσώπων.
2. Τμήμα Πολιτογράφησης Ομογενών με αρμοδιότητα την εξέταση αιτημάτων για την κτήση της Ελληνικής Ιθαγένειας προσώπων Ελληνικής καταγωγής με τη διαδικασία της πολιτογράφησης. Προκειμένου τα σχετικά αιτήματα να εισέρχονται προς εξέταση κατά το δυνατό εκκαθαρισμένα, απαιτείται συντονισμένη, εντατική και ομοιόμορφη ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων αρχών (Δήμοι, Προξενία, Περιφέρεια, Αστυνομικές αρχές).
3. Τμήμα Πολιτογράφησης Αλλογενών με αρμοδιότητα την πολιτογράφηση αιτημάτων για την κτήση της Ελληνικής Ιθαγένειας προσώπων που δεν είναι ελληνικής καταγωγής.

5.3. Ληξιαρχεία

Το Τμήμα Ληξιαρχείων είναι απαραίτητο να αναβαθμιστεί σε Διεύθυνση Μητρώων και Ληξιαρχείων με σοβαρότατη ηλεκτρονική υποστήριξη ώστε να είναι εφικτή η κεντρική διαχείριση των Μητρώων και Ληξιαρχείων της χώρας σε ενιαίο δίκτυο. Η μηχανοργάνωση των δύο Ειδικών Ληξιαρχείων Αθηνών και Θεσσαλονίκης, καθώς και των Προξενικών Μητρώων θα πρέπει να αποτελέσει εν προκειμένω το πρώτο βήμα, ενώ η διασύνδεση με τα σχετικά Μητρώα που τηρούνται από τα Στρατολογικά Γραφεία της χώρας θα συντάμμει αποφασιστικά τον χρόνο ενεργείας των υπηρεσιών. Εννοείται ότι η όλη ανάπτυξη του διασυνδεδεμένου αυτού συστήματος θα πρέπει να γίνει με απόλυτο σεβασμό στην νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και με υψηλές προδιαγραφές ασφαλείας και ακριβείας.

7. Νομιμοποιητικά έγγραφα

Δεδομένου ότι βασική λειτουργία και όργανο άσκησης της πληθυσμιακής πολιτικής είναι η χορήγηση στους δικαιούμενους των αντίστοιχων με την κατηγορία στην οποία ανήκουν νομιμοποιητικών εγγράφων (ταυτοτήτων, διαβατηρίων, Αδειών Διαμονής) είναι κρίσιμο η σχετική διαδικασία να πληροί όρους ταχύτητας, απλότητας, διαφάνειας και ασφάλειας. Λαμβάνοντας επί πλέον υπ' όψιν το δεδομένο ότι σε επίπεδο ΕΕ τα σχετικά έγγραφα πλέον περιέχουν για λόγους ασφαλείας βιομετρικά στοιχεία, θα πρέπει να αντιμετωπισθεί σοβαρά το ενδεχόμενο να εκδίδονται από τις αστυνομικές αρχές, αλλά να μην γίνεται ενώπιον αυτών όλη η λοιπή διαδικασία. Πρέπει εν προκειμένω να μελετηθεί το πώς μπορεί να εφαρμοσθεί διαδικασία «one stop shop».

8. Αναδιάρθρωση Υπηρεσιών - Οργανωτικά

Με την ευκαιρία της ανασύνταξης του «οργανισμού» του Υπουργείου, μπορεί άμεσα να προταθεί η δημιουργία οργανωτικής δομής για την υποστήριξη της εν θέματι πολιτικής σε επίπεδο Γενικής Γραμματείας, με το ακόλουθο σχήμα:

- Γενική Γραμματεία Πληθυσμιακής Πολιτικής
 - ο Διεύθυνση Ημεδαπών Πληθυσμών
 - Τμήμα Πληθυσμιακής Ανάπτυξης
 - Τμήμα Κοινωνικής Συνοχής
 - Τμήμα Τεκμηρίωσης
 - ο Διεύθυνση Μετανάστευσης και Αλλοδαπών
 - Τμήμα Μεταναστευτικής Πολιτικής
 - Τμήμα Κοινωνικής Ένταξης
 - Τμήμα Μητρώων Αλλοδαπών
 - Τμήμα εποπτείας Αδειών Διαμονής
 - Τμήμα Ειδικών Αδειών Διαμονής
 - ο Διεύθυνση Ασύλου
 - Πρωτοβάθμια εξέταση αιτήσεων ασύλου
 - Δευτεροβάθμια εξέταση αιτήσεων ασύλου
 - Εποπτεία χώρων εγκατάστασης προσφύγων
 - Γραφείο Επικουρικής Προστασίας
 - ο Διεύθυνση Εκλογών
 - ο Διεύθυνση Ιθαγένειας
 - Τμήμα Ελληνικής Ιθαγένειας (απώλεια, ανάκτηση, καθορισμός)
 - Τμήμα Πολιτογράφησης Ομογενών
 - Τμήμα Πολιτογράφησης Αλλογενών
 - ο Διεύθυνση Μητρώων και Ληξιαρχείων
 - Ειδικό Ληξιαρχείο Αθηνών
 - Ειδικό Ληξιαρχείο Θεσσαλονίκης
 - Κεντρική βάση δεδομένων των ληξιαρχείων της χώρας

Στο εν λόγω βασικό οργανωτικό σχήμα μπορούν να συλλειτουργήσουν:

1. Το Ινστιτούτο Μεταναστευτικής Πολιτικής, με ρόλο συμβούλου πολιτικής και επικοινωνίας, αξιολόγησης εφαρμοζόμενων πολιτικών, ανάληψης μελετών και υλοποίησης προγραμμάτων (ιδίως ως εθνικός συντονιστής των μη κυβερνητικών οργανώσεων και του Εθνικού Συμβουλίου Πληθυσμιακής Πολιτικής)
2. Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές, όπως ο Συνήγορος του Πολίτη, η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων κλπ
3. Όλοι οι λοιποί «παίκτες» μέσα από ένα χαλαρό «Εθνικό Συμβούλιο Πληθυσμιακής Πολιτικής», με διαφορετικές συνθέσεις, ανάλογα με το θέμα που το απασχολεί: βιώσιμη ανάπτυξη πληθυσμών, κοινωνική ένταξη, μεταναστευτική πολιτική. Στην πλήρη σύνθεσή του περιλαμβάνει :
 - 3.1. Τα εμπλεκόμενα Υπουργεία, όπως ανωτέρω.
 - 3.2. Εκπροσώπους των Περιφερειών
 - 3.3. Εκπροσώπους της ΚΕΔΚΕ
 - 3.4. Εκπροσώπους Εργοδοτών και Εργαζομένων
 - 3.5. Εκπροσώπους των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών
 - 3.6. Εκπροσώπους των Δογμάτων και Θρησκειών
 - 3.7. Εκπροσώπους των κομμάτων
 - 3.8. Εκπροσώπους οργανώσεων αλλοδαπών
 - 3.9. Εκπροσώπους μη κυβερνητικών οργανώσεων
4. Ο κυβερνητικός συντονισμός απαιτεί την τακτική συνδιαβούλευση των συναρμοδίων υπουργείων, τόσο σε πολιτικό όσο και σε υπηρεσιακό επίπεδο, με βάση τα σχήματα που έχουμε παραθέσει ανά πολιτική.

Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας

Μαρία Δόκου, Προϊσταμένη Τμήματος στη Διεύθυνση Πιστοποίησης της Γνώσης Ξένων Γλωσσών του Υπ. Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Απόφοιτη Θ' Σειράς Ε.Σ.Δ.Δ.

1. Θεσμοθέτηση του ΚΠΓ

Το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας (ΚΠΓ) θεσμοθετήθηκε το 1999 με το Ν. 2740/1999 (Φ.Ε.Κ. 186 Α'). Πρόκειται για ένα σύστημα εξέτασης και αξιολόγησης βάσει του οποίου πιστοποιείται το επίπεδο γνώσης και ικανότητας χρήσης μιας σύγχρονης ξένης γλώσσας.

Η θεσμοθέτηση του ΚΠΓ απαντά στις ανάγκες της κοινωνίας μας για προώθηση της ατομικής και της κοινωνικής πολυγλωσσίας στην Ελλάδα, για ενίσχυση της εκμάθησης ξένων γλωσσών, που θεωρείται προσόν για τη μορφωτική και επαγγελματική κινητικότητα εντός και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), για αναγνώριση της γλωσσικής ποικιλότητας στην ελληνική κοινωνία του σήμερα, νομιμοποιώντας τη γνώση διαφόρων γλωσσών ως επαγγελματικό εφόδιο ανεξάρτητα από τον τρόπο εκμάθησής τους. Οι στόχοι του ΚΠΓ προσδιορίζονται λοιπόν με κύριο γνώμονα την ελληνική και ευρύτερα την ευρωπαϊκή πολιτισμική πραγματικότητα και διαμορφώνονται με βάση τις ποικίλες ανάγκες γλωσσομάθειας στην ελληνική κοινωνία. Πρόκειται, δηλαδή, για ένα εθνικό σύστημα εξετάσεων αξιολόγησης της γνώσης της γλώσσας - στόχου για την εξυπηρέτηση επικοινωνιακών αναγκών στην Ελλάδα και ευρύτερα στην Ευρώπη.

Είναι χαρακτηριστικό ότι η Ε.Ε. δίνει επίσης έμφαση στην προώθηση της εκμάθησης γλωσσών και της γλωσσικής πολυμορφίας μέσα στο γενικότερο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισσαβόνας το Μάρτιο του 2001 για την οικοδόμηση μιας κοινωνίας με βάση τη γνώση ως καθοριστικό στοιχείο, ώστε η Ε.Ε. να καταστεί η περισσότερο ανταγωνιστική οικονομία της γνώσης στον κόσμο ως το τέλος της δεκαετίας. Το ευρωπαϊκό έτος γλωσσών 2001 κατέδειξε μια πληθώρα τρόπων για την προώθηση της εκμάθησης γλωσσών και τη γλωσσική πολυμορφία. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ιούλιο του 2003 με ανακοίνωσή της δημοσίευσε σχέδιο δράσης για τα έτη 2004-2006 (COM (2003) 449 τελικό/24-7-2004) ως απάντηση στο αίτημα του Συμβουλίου Υπουργών Παιδείας που στις 14 Φεβρουαρίου 2002 κάλεσε τα κράτη-μέλη να αναλάβουν συγκεκριμένες πρωτοβουλίες για την προώθηση της γλωσσικής πολυμορφίας και της εκμάθησης γλωσσών. Η γλωσσική πολυμορφία αποτελεί άλλωστε ένα από τα καθοριστικά χαρακτηριστικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο σεβασμός της πολυμορφίας των γλωσσών της Ένωσης αποτελεί ιδρυτική αρχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος των Εξετάσεων ΚΠΓ

Οι εξετάσεις για το ΚΠΓ έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να μετρούν το επίπεδο ικανότητας χρήσης μιας γλώσσας σε διάφορες κοινωνικές περιστάσεις κατά τις οποίες κάποιος καλείται να μιλήσει, να ακούσει, να διαβάσει ή να γράψει στην ξένη γλώσσα, εντός ή εκτός του χώρου εργασίας ή των σπουδών του. Δηλαδή, οι εξετάσεις για το ΚΠΓ επιδιώκουν να διαπιστωθεί τι μπορεί να κάνει ο υποψήφιος στη γλώσσα-στόχο σε προσδιορισμένες συνθήκες επικοινωνίας. Έχει αναπτυχθεί, λοιπόν, ένα Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος των Εξετάσεων (Ε.Π.Π.Ε.) του ΚΠΓ, που βασίζεται στη σημειωτική θεώρηση της γλώσσας που καθορίζει το περιεχόμενο και τη μορφή των δοκιμασιών.

Το Ε.Π.Π.Ε. είναι εναρμονισμένο με τις προδιαγραφές του Συμβουλίου της Ευρώπης και υιοθετεί την κλίμακα των επιπέδων γλωσσομάθειας που προβλέπει το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες (Common European Framework of Reference for Languages). Συγκεκριμένα το κρατικό σύστημα πιστοποίησης της γλωσσομάθειας, όπως διαμορφώθηκε μετά την τροποποίηση του Ν. 2740/99 (Φ.Ε.Κ. 186 Α') από το άρθρο 13 παρ. 19 του Ν. 3149/2003 (Φ.Ε.Κ. 141 Α'), ορίζει έξι επίπεδα που κατονομάζονται ως εξής:

- A1: επίπεδο «στοιχειώδης γνώση»
- A2: επίπεδο «βασική γνώση»
- B1: επίπεδο «μέτρια γνώση»
- B2: επίπεδο «καλή γνώση»
- Γ1: επίπεδο «πολύ καλή γνώση»
- Γ2: επίπεδο «άριστη γνώση»

Η αξιολόγηση και πιστοποίηση ΚΠΓ ξεκίνησε το 2003 με τις τέσσερις γλώσσες, αγγλική, γαλλική, γερμανική και ιταλική, στο επίπεδο B2 «καλή γνώση», με κριτήριο τις κοινωνικές ανάγκες. Στη δεύτερη φάση διενεργούνται εξετάσεις για την πιστοποίηση άλλων επιπέδων γνώσης της αγγλικής, γαλλικής, γερμανικής και ιταλικής. Το σύστημα πρόκειται να επεκταθεί και σε άλλες επίσημες γλώσσες: των κρατών μελών της Ε.Ε., των γειτονικών στην Ελλάδα κρατών, των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης καθώς και σε άλλες γλώσσες για τις οποίες προκύπτουν ανάγκες πιστοποίησης γνώσης στον ελλαδικό χώρο. Τα πρώτα χρόνια λειτουργίας του το σύστημα πιστοποιεί το επίπεδο γνώσης των γλωσσών για γενική χρήση, δηλαδή για χρήση που δε συνδέεται με συγκεκριμένη επαγγελματική ή επιστημονική δραστηριότητα. Μελλοντικά, με βάση τα αποτελέσματα έρευνας αναγκών, θα διεξαχθούν εξετάσεις για την πιστοποίηση ενός ή δύο επιπέδων για επαγγελματική χρήση (ειδική χρήση) ορισμένων γλωσσών.

Το πρόγραμμα ανάπτυξης του ΚΠΓ για την τριετία 2005-2007 έχει ήδη εγκριθεί και έχει διαμορφωθεί ως εξής:

Εξεταστική Περίοδος Γλώσσα	2005		2006		2007	
	Απρίλιος 2005	Νοέμβριος 2005	Απρίλιος 2005	Νοέμβριος 2006	Απρίλιος 2007	Νοέμβριος 2007
Αγγλική	B2 + Γ1	B2 + Γ1	B2 + Γ1	B2 + Γ1+Γ2	B2 + Γ1+Γ2	B1+B2 + Γ1+Γ2
Γαλλική	B2 + Γ1	B2 + Γ1	B2 + Γ1+Γ2	B2 + Γ1+Γ2	B1+B2 + Γ1+Γ2	B1+B2 + Γ1+Γ2
Γερμανική	B2 + Γ1	B2 + Γ1	B2 + Γ1+Γ2	B2 + Γ1+Γ2	B1+B2 + Γ1+Γ2	B1+B2 + Γ1+Γ2
Ιταλική	B2 + Γ1	B2 + Γ1	B2 + Γ1+Γ2	B2 + Γ1+Γ2	B1+B2 + Γ1+Γ2	B1+B2 + Γ1+Γ2

3. Κανονισμός λειτουργίας των εξετάσεων ΚΠΓ

Δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις ΚΠΓ έχουν όλοι οι Έλληνες πολίτες ή ομογενείς, πολίτες της Ε.Ε. ή αλλοδαποί που ζουν, εκπαιδεύονται, εργάζονται στην Ελλάδα. Τα θέματα εξετάσεων είναι σχεδιασμένα ώστε να απευθύνονται κυρίως σε άτομα άνω των 15 ετών, χωρίς όμως αυτό να δεσμευτικό, με βασική γνώση της ελληνικής γλώσσας.

Οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν αίτηση, φωτογραφία και παράβολο ύψους 50,00 ευρώ εάν πρόκειται για το επίπεδο B2 ή 60,00 ευρώ εάν πρόκειται για το επίπεδο Γ1 (σχετική η με αριθ. 40180/ΚΒ/3.5.2004 Κ.Υ.Α. Φ.Ε.Κ 657/Β/6.5.2004) στα κατά τόπους Γραφεία ή Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης μέσα στις προθεσμίες που γνωστοποιούνται με την προκήρυξη των εξετάσεων.

Η εξέταση περιλαμβάνει δύο στάδια: τη γραπτή εξέταση (στάδιο 1) και την προφορική εξέταση (στάδιο 2). Η γραπτή εξέταση περιλαμβάνει τρεις ενότητες: (I) κατανόηση γραπτού λόγου, (II) παραγωγή γραπτού λόγου, (III) κατανόηση προφορικού λόγου. Η προφορική εξέταση αποτελεί την ενότητα (IV) παραγωγή προφορικού λόγου.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό των Εξετάσεων του ΚΠΓ (τη με αριθ. 60043/ΚΒ/20-6-2003 Υ.Α. «Εξετάσεις-Όργανα Εξετάσεων για την απόκτηση του Κρατικού Πιστοποιητικού Γλωσσομάθειας, Φ.Ε.Κ. 821/Β/24-6-2003), επιτυχών είναι εκείνος που συγκεντρώνει τουλάχιστον το 60% της μέγιστης δυνατής συνολικής βαθμολογίας, υπό την απαραίτητη προϋπόθεση ότι έχει επιτύχει το 30% της μέγιστης δυνατής βαθμολογίας για κάθε ενότητα της εξέτασης χωριστά. Ο άριστος συνολικός βαθμός είναι 100 και ανά ενότητα το άριστα είναι: 25 στην ενότητα (I), 30 στην ενότητα (II), 25 στην ενότητα (III) και 20 στην ενότητα (IV). Στην ενότητα (I), όπου οι επιλογές είναι «κλειστές», τα ζητούμενα είναι 75 που σημαίνει ότι για κάθε τρεις σωστές απαντήσεις σε αυτή την ενότητα ο εξεταζόμενος εξασφαλίζει μία μονάδα. Στην ενότητα (III), όπου επίσης οι επιλογές είναι «κλειστές» τα ζητούμενα είναι 25, που σημαίνει πως σε αυτή την ενότητα κάθε σωστή απάντηση εξασφαλίζει μια ολόκληρη μονάδα.

Η χρονική διάρκεια εξέτασης είναι από ενενήντα λεπτά στις δύο πρώτες ενότητες και από δεκαπέντε με είκοσι λεπτά στις άλλες δύο. Σημειώνεται ότι η χρονική διάρκεια της τέταρτης ενότητας

μοιράζεται σε δύο εξεταζόμενους, αφού η εξέταση διεξάγεται με παρουσία δύο υποψηφίων. Τα παραπάνω συνοψίζονται στον ακόλουθο πίνακα:

ΣΤΑΔΙΟ 1: ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ				
ΕΝΟΤΗΤΑ		Αριθμός ερωτήσεων	Ποσοστό βαθμολογίας	Χρονική διάρκεια
I	Κατανόηση γραπτού λόγου (κλειστές επιλογές)	75	25%	90'
II	Παραγωγή γραπτού λόγου (ελεύθερη)	2-3	30%	90'
III	Κατανόηση προφορικού λόγου (κλειστές επιλογές)	25	25%	15-20'
ΣΤΑΔΙΟ 2: ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ				
IV	Παραγωγή προφορικού λόγου (ελεύθερη)	Απροσδιόριστος	20%	15-20'

Τονίζεται ότι μια σημαντική καινοτομία των εξετάσεων ΚΠΓ σε σχέση με άλλα συστήματα πιστοποίησης είναι ο έλεγχος της ικανότητας για διαμεσολαβητική χρήση της γλώσσας. Συγκεκριμένα, ο υποψήφιος στις ενότητες II και IV καλείται να δείξει ότι είναι σε θέση να αναλαμβάνει το ρόλο του διαμεσολαβητή (mediator) για να μεταφέρει το συνολικό ή επιμέρους νοήματα ενός γραπτού ή προφορικού κειμένου από την ελληνική στη γλώσσα-στόχο. Ο έλεγχος της ικανότητας διαμεσολάβησης (mediation) ανταποκρίνεται στις υπάρχουσες επικοινωνιακές ανάγκες, αφού σε καθημερινές περιστάσεις επικοινωνίας στον εργασιακό ή τον ευρύτερο κοινωνικό του χώρο, ο Έλληνας χρήστης εμπλέκεται σε τέτοιου τύπου επικοινωνιακές δραστηριότητες.

4. Εμπλεκόμενοι φορείς

Η αξιολόγηση της γλωσσομάθειας ανατίθεται σε Τμήματα Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Το ερευνητικό-εκπαιδευτικό έργο που αναλαμβάνουν τα πανεπιστημιακά τμήματα τελεί υπό την επιστημονική εποπτεία της Κεντρικής Εξεταστικής Επιτροπής (Κ.Ε.Ε.) του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΥΠ.Ε.Π.Θ.). Η Κ.Ε.Ε., η οποία αποτελείται από εξειδικευμένους πανεπιστημιακούς επιστήμονες, έχει την ευθύνη για το σχεδιασμό και την υλοποίηση του συστήματος αξιολόγησης της γλωσσομάθειας. Το ερευνητικό-εκπαιδευτικό έργο περιλαμβάνει την ανάπτυξη τράπεζας θεμάτων και την ανάλυση της πιλοτικής εφαρμογής των εξετάσεων. Περιλαμβάνει επίσης την επιμόρφωση των εξεταστών/ βαθμολογητών, ώστε να καθοριστούν ενιαία τυποποιημένα κριτήρια. Οι εξεταστές/ βαθμολογητές είναι καθηγητές ξένων γλωσσών που διαθέτουν ειδικά προσόντα. Συμπερασματικά, η συμμετοχή ειδικών επιστημόνων στην Κ.Ε.Ε. και εξειδικευμένου προσωπικού με άριστη γνώση της γλώσσας-στόχου στο σχεδιασμό του αναλυτικού προγράμματος κάθε γλώσσας και στη σύνταξη των θεμάτων, η διαρκής επιμόρφωση των εξεταστών και των αξιολογητών, καθώς και η συνεχής τροφοδότηση του συστήματος με πληροφορίες που επιτρέπουν την παρακολούθηση της λειτουργίας και την αξιολόγηση του συστήματος διασφαλίζουν την εγκυρότητα και την αξιοπιστία του συστήματος.

Η πιστοποίηση της γλωσσομάθειας είναι αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Πιστοποίησης της Γνώσης Ξένων Γλωσσών του ΥΠ.Ε.Π.Θ., που χορηγεί το ΚΠΓ μετά την αξιολόγηση. Η συγκεκριμένη Διεύθυνση έχει επίσης τη διοικητική ευθύνη του θεσμού. Αν και δεν εμπλέκεται στη διαδικασία απόκτησης της γλωσσομάθειας, αφού το ΚΠΓ δεν αποτελεί σύστημα αξιολόγησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας ή της σχολικής γνώσης, είναι ενδιαφέρουσα η σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ της εν λόγω Διεύθυνσης και του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης (ΙΝ.ΕΠ.). Συγκεκριμένα ο Τομέας Ξένων Γλωσσών του ΙΝ.ΕΠ. διοργανώνει προγράμματα προετοιμασίας για τις εξετάσεις ΚΠΓ που απευθύνονται σε όλους τους φορείς της δημόσιας διοίκησης και αναφέρεται σε όλους τους δημόσιους λειτουργούς, ιδιαίτερα σε εκείνους στους οποίους η χρήση της ξένης γλώσσας είναι καίρια για την αρμοδιότητα την οποία ασκούν. Συνεπώς, με τη στάση του αυτή το ΙΝ.ΕΠ. αναγνωρίζει εμπράκτως ότι το ΚΠΓ αποτελεί

ένα σύστημα πιστοποίησης της γλωσσικής γνώσης που αφορά τον ευρύτερο κοινωνικό χώρο, αλλά ειδικότερα την αξιοποίησή του στον τομέα της εργασιακής απασχόλησης.

5. Σχέση του ΚΠΓ με άλλα συστήματα πιστοποίησης

Το ΚΠΓ είναι παρόμοιο με άλλα κρατικά συστήματα πιστοποίησης που στοχεύουν στην ισότιμη αξιολόγηση της γνώσης διαφόρων γλωσσών μέσω επαρκώς δοκιμασμένων και τυποποιημένων διαδικασιών. Δε μοιάζει όμως με τα διεθνή συστήματα πιστοποίησης μιας συγκεκριμένης γλώσσας τα οποία αναπτύσσονται από εκείνους για τους οποίους η εφαρμογή του συστήματος μπορεί να τους αποφέρει συμβολικό ή υλικό κέρδος. Το ΚΠΓ είναι ένα εθνικό σύστημα εξετάσεων αξιολόγησης της γλώσσας-στόχου που επιχορηγείται από το κράτος, δεν έχει εμπορικό ενδιαφέρον και δε συνεπάγεται υλικά οφέλη, αλλά αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση επικοινωνιακών αναγκών στην Ελλάδα και ευρύτερα στην Ευρώπη. Βέβαια, τα πιστοποιητικά που χορηγούνται στον ελλαδικό χώρο από τους ιδιωτικούς φορείς δεν καταργούνται και λειτουργούν παράλληλα με το νέο θεσμό, χωρίς να αλλάζει τίποτε στις διαδικασίες τους. Θεωρείται πάντως πιθανή η μελλοντική τροποποίησή τους σύμφωνα με τα έξι επίπεδα γλωσσομάθειας που έχει θεσπίσει το Συμβούλιο της Ευρώπης και έχουν υιοθετηθεί από το ΚΠΓ. Παράλληλα το ΚΠΓ εναρμονίζεται και με τις αποφάσεις του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Είναι λοιπόν φανερό ότι το ΚΠΓ, μολονότι πρόκειται για εθνικό και όχι διεθνές σύστημα εξετάσεων, έχει ευρωπαϊκή διάσταση. Η διάσταση αυτή διασφαλίζεται και από τη σύνδεσή του με το Διεθνές Δίκτυο Συστημάτων Πιστοποίησης International Certificate Conference (ICC) και με το φορέα European Association for Language Testing and Assessment (EALTA). Έχουν, δηλαδή, ήδη διαμορφωθεί σημαντικές προϋποθέσεις και προωθούνται οι διαδικασίες για την επίσημη αναγνώρισή του από άλλες χώρες εντός και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

6. Πηγή περισσότερων πληροφοριών για το ΚΠΓ

Παράλληλα με τον υψηλό βαθμό σταθερότητας, αξιοπιστίας και εγκυρότητας, μια τέταρτη ιδιότητα που επιδιώκεται να έχουν οι εξετάσεις για το ΚΠΓ είναι η διαφάνεια. Το σύστημα αυτό πιστοποίησης φιλοδοξεί να δίνει στους ενδιαφερόμενους (γλωσσομαθείς που διεκδικούν την απόκτηση του πιστοποιητικού, καθηγητές γλώσσας, εργοδότες, που συνήθως είναι οι τελικοί αποδέκτες των πιστοποιητικών, κ.τ.λ.), όλες τις πληροφορίες τις σχετικές με τη λειτουργία του συστήματος. Για το λόγο αυτό τις δημοσιοποιεί σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή. Συγκεκριμένα, επιπλέον πληροφορίες για το ΚΠΓ παρέχονται στον ιστότοπο του ΥΠ.Ε.Π.Θ. στη διεύθυνση:

www.ypepth.gr/kpg

Στη διεύθυνση αυτή υπάρχουν το Ενιαίο Πλαίσιο του Προγράμματος των Εξετάσεων, τα χαρακτηριστικά και οι προδιαγραφές των εξετάσεων επιπέδων Β2 και Γ1, δείγματα θεμάτων και θέματα περασμένων εξεταστικών περιόδων, καθώς και ο κανονισμός λειτουργίας των εξετάσεων και σχετικές ανακοινώσεις.

Διάσκεψη του ΟΑΣΕ για τον ρατσισμό

Βασιλική Μακρή και Απόστολος Παππάς, Στελέχη στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπ. Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Απόφοιτοι IB' και ΙΓ' Σειράς Ε.Σ.Δ.Δ. αντίστοιχα

1. Συμμετοχή

Στις 13 και 14 Σεπτεμβρίου 2004 πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες η Διάσκεψη του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ) με θέμα «Ανεκτικότητα και καταπολέμηση του Ρατσισμού, της Ξενοφοβίας και των Διακρίσεων». Είχαν προηγηθεί δύο ακόμα διασκέψεις του ΟΑΣΕ προς την κατεύθυνση αυτή, η μία στο Βερολίνο για τον Αντισσημιτισμό και η άλλη στο Παρίσι σχετικά με την προπαγάνδα μέσω του Διαδικτύου.

Στην εν λόγω Διάσκεψη συμμετείχαν τα σαράντα τρία (43) εκ των πενήντα πέντε (55) κρατών μελών του ΟΑΣΕ με πολυμελείς αντιπροσωπείες, καθώς και μη κυβερνητικές οργανώσεις που επιλαμβάνονται θέματα ρατσισμού και προσφύγων. Επίσης, συμμετείχαν δια αντιπροσώπων τους το Συμβούλιο της Ευρώπης, η UNESCO, ο Υψηλός Επίτροπος των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, ο Υψηλός Επίτροπος του ΟΑΣΕ για τις Εθνικές Μειονότητες και το Γραφείο για τους Δημοκρατικούς Θεσμούς και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (ODIHR).

Εκ μέρους της Ελλάδας έλαβαν μέρος ο Υφυπουργός Εξωτερικών κ. Βαλινάκης, στελέχη του ΥΠ.Ε.Ε καθώς και εκπρόσωποι των Υπουργείων Εσωτερικών, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης για θέματα αρμοδιότητάς τους. Από το Υπουργείο Παιδείας συμμετείχαν δύο απόφοιτοι της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης από τη IB' και ΙΓ' Εκπαιδευτική Σειρά αντίστοιχα:

- Η Βασιλική Μακρή από τη Διεύθυνση Διεθνών Εκπαιδευτικών Σχέσεων για ζητήματα διεθνών σχέσεων, εκπαιδευτικής πολιτικής και διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και
- Ο Απόστολος Παππάς από τη Διεύθυνση Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων για ζητήματα θρησκευτικής ελευθερίας.

Στο πλαίσιο της Διάσκεψης πραγματοποιήθηκαν τέσσερις συναντήσεις της ολομέλειας (plenary sessions), καθώς και εκ παραλλήλου τέσσερις ομάδες εργασίας (workshops).

2. Ολομέλεια

Τα θέματα τα οποία συζητήθηκαν στις συναντήσεις της ολομέλειας ήταν τα ακόλουθα:

- ❖ *Εναρκτήρια συνεδρία: Διάλογος και συνεργασίες για την ανοχή, το σεβασμό και την αμοιβαία κατανόηση*

Παρουσιάστηκε το πρόβλημα του ρατσισμού και της ξενοφοβίας. Σημειωτέον ότι στην εναρκτήρια συνάντηση παρέστη η ΑΘΠ Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαίος, ο οποίος ήταν και ομιλητής στην εναρκτήρια συζήτηση. Σε μια σύντομη συνομιλία που είχαν οι δύο απόφοιτοι και εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας με τον Παναγιότατο στο περιθώριο της Διάσκεψης τους ζήτησε να διαβιβάσουν τους θερμούς του χαιρετισμούς στην πολιτική ηγεσία του Υπουργείου μας.

- ❖ *Πρώτη συνεδρία: Νομοθετικοί και θεσμικοί μηχανισμοί και κυβερνητικές δράσεις για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας*

Πώς οι κυβερνήσεις μπορούν να διασφαλίσουν ότι οι νόμοι και οι πολιτικές τους δε συνεπάγονται διακρίσεις για ομάδες του πληθυσμού και πώς μπορούν να αποτρέψουν την εκδήλωση τέτοιων φαινομένων διακρίσεων.

- ❖ *Δεύτερη συνεδρία: Ο ρόλος των κυβερνήσεων και της κοινωνίας των πολιτών στην προώθηση της ανεκτικότητας και του αμοιβαίου σεβασμού μέσα από τον διαθρησκευτικό και διαπολιτισμικό διάλογο και τις συνεργασίες*

Τα κράτη μέλη παρουσίασαν τα μέτρα που έχουν λάβει για την καταπολέμηση των διακρίσεων, καθώς και για την προώθηση του διαλόγου με τις διαφορετικές θρησκευτικές, πολιτιστικές και εθνικές ομάδες που διαβιούν εντός της εδαφικής τους επικράτειας. Αρκετά κράτη επισήμαναν ότι έχουν υιοθετήσει την πολιτική της αρμονικής ενσωμάτωσης των διαφορετικών ομάδων στην κοινωνία αντί εκείνης της άκριτης αφομοίωσής τους στην κυρίαρχη κουλτούρα.

- ❖ *Τρίτη συνεδρία: Καταπολέμηση των διακρίσεων κατά των οικονομικών μεταναστών και διευκόλυνση της ενσωμάτωσής τους στην κοινωνία υποδοχής τους*

Πολλά κράτη-μέλη παρουσίασαν την πολιτική τους για την κατά το δυνατόν ακώλυτη και ομαλή συμμετοχή των οικονομικών μεταναστών στην κοινωνία υποδοχής τους και την παροχή υποστήριξης και ίσων ευκαιριών στους νόμιμους οικονομικούς μετανάστες.

- ❖ *Τέταρτη συνεδρία: Προώθηση της Ανοχής, του Σεβασμού στη Διαφορετικότητα και της Μη-Διάκρισης μέσω της Εκπαίδευσης και των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, ιδιαίτερα στη νέα γενιά*

Τα Κράτη-Μέλη τόνισαν την ανάγκη της αναθεώρησης του επισήμου ωρολογίου προγράμματος, των σχολικών εγχειριδίων, καθώς και της παροχής συμπληρωματικού διδακτικού υλικού και διοργάνωσης εξωσχολικών δραστηριοτήτων, προκειμένου να δοθεί έμφαση στη διάσταση της ανοχής και του σεβασμού απέναντι στην πολιτισμική, θρησκευτική, φυλετική κλπ. διαφορετικότητα. Τα ωρολόγια προγράμματα θα πρέπει να μεταδίδουν αντικειμενική γνώση για τους διαφορετικούς πολιτισμούς και τις διαφορετικές θρησκείες και να ενθαρρύνουν το ενδιαφέρον των νέων για τις διαφορετικές πολιτιστικές, ιστορικές και γλωσσικές παραδόσεις της χώρας τους, της Ευρώπης και του κόσμου σα σύνολο.

3.Ομάδες Εργασίας

Κατόπιν προφορικής συνεννόησης με τα στελέχη του ΥΠΕΕ, τα οποία είχαν την ευθύνη για το συντονισμό της ελληνικής αντιπροσωπείας, τα μέλη της ελληνικής αντιπροσωπείας μοιράστηκαν, για να παρακολουθήσουν τις ομάδες εργασίας, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν παράλληλα με τις συνεδριάσεις της ολομέλειας. Από το Υπουργείο Παιδείας η κα Βάσω Μακρή συμμετείχε στο workshop «*Προώθηση της Ανοχής και της Μη-Διάκρισης απέναντι στους Μουσουλμάνους*» και ο κ. Απόστολος Παππάς στο workshop «*Διευκόλυνση της ελευθερίας της θρησκείας και της θρησκευτικής πίστης με διαφανείς νόμους, κανονισμούς, πολιτικές και διαδικασίες που προάγουν την ίση μεταχείριση*».

Στο πρώτο workshop, παρουσιάστηκε σε γενικές γραμμές η έκθεση της Διεθνούς Ομοσπονδίας του Ελσίνκι για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα με θέμα την *Μη Ανοχή και τις Διακρίσεις εναντίον των Μουσουλμάνων σε επιλεγμένα Κράτη-Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Στην έκθεση αυτή περιλαμβάνονται η Δανία, η Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιταλία, η Γερμανία και το Βέλγιο. Είναι ιδιαίτερα θετικό το γεγονός ότι δε γίνεται καμία αναφορά στη χώρα μας στην έκθεση αυτή.

Επίσης, έγιναν αναφορές από μέλη εθνικών αντιπροσωπειών για την ανάγκη καταδίκης τέτοιων φαινομένων ισλαμοφοβίας και ακροτήτων με την πρόφαση της τρομοκρατικής απειλής.

Η Βασιλική Μακρή έκανε σύντομη παρέμβαση αναφερόμενη στην πολιτική της Ελλάδας απέναντι στη μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης. Συγκεκριμένα, αναφέραμε ότι η μειονοτική εκπαίδευση στη Θράκη συνάδει με τα οριζόμενα στη Συνθήκη της Λοζάννης, ότι στα μειονοτικά σχολεία εφαρμόζεται δίγλωσσο ωρολόγιο πρόγραμμα και διδασκαλία τόσο της Ελληνικής όσο και της Τουρκικής γλώσσας. Επισημάναμε την αλματώδη αύξηση που έχει σημειώσει ο αριθμός των

Μουσουλμανόπαιδων που φοιτούν στα σχολεία, καθώς και τα θετικά αποτελέσματα που έχει το Πρόγραμμα «Εκπαίδευση Μουσουλμανόπαιδων», το οποίο συγχρηματοδοτείται από το ΕΠΕΑΕΚ. Η παρέμβασή μας έτυχε θετικής ανταπόκρισης τόσο από μη-κυβερνητικές οργανώσεις, όσο και από τα μέλη της εθνικής αντιπροσωπείας της Τουρκίας.

Στο δεύτερο workshop (*«Διευκόλυνση της ελευθερίας της θρησκείας και της θρησκευτικής πίστης με διαφανείς νόμους, κανονισμούς, πολιτικές και διαδικασίες που προάγουν την ίση μεταχείριση»*) συμμετείχε ο κ. Απόστολος Παππάς από τη Διεύθυνση Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων του ΥΠΕΠΘ. Συμμετείχαν τόσο εκπρόσωποι των εθνικών αντιπροσωπειών, όσο και NGO (Μη-Κυβερνητικών Οργανώσεων). Συντονίστρια του workshop ήταν η κα Claudia Roth, *chairman commissioner* για την πολιτική ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ανθρωπιστικής βοήθειας στη Γερμανία. Στο εν λόγω workshop, έγιναν μόνο γενικές αναφορές για την ανάγκη ενδυνάμωσης και περαιτέρω προώθησης της προστασίας της θρησκευτικής ελευθερίας και της εξάλειψης των θρησκευτικών διακρίσεων, τόσο σε νομοθετικό, όσο και σε διοικητικό και πρακτικό επίπεδο, σε όλα τα συμμετέχοντα στον ΟΑΣΕ κράτη.

Συγκεκριμένες αναφορές έγιναν μόνο σχετικά με την Αυστρία και τη Γερμανία, από εκπροσώπους ΜΚΟ. Στην περίπτωση της Αυστρίας καταγγέλθηκε η «αυστηρή» της νομοθεσία για τις θρησκευτικές κοινότητες, ενώ στην περίπτωση της Γερμανίας καταγγέλθηκαν προσκόμματα στη δράση της θρησκευτικής κίνησης του Moon από εκπρόσωπο της ίδιας της θρησκευτικής κίνησης, καθώς και το ότι οπαδοί της θρησκευτικής κοινότητας χαρακτηρίστηκαν ως επικίνδυνα άτομα στη Συνθήκη Schengen.

Δεν προέκυψε ανάγκη παρέμβασης, αφού δεν έγινε καμία αναφορά στην Ελλάδα, γεγονός που κρίνεται ως εξαιρετικά θετικό.

4. Συμπεράσματα και προτάσεις

Ως αποτέλεσμα της συμμετοχής τους στην εν λόγω διάσκεψη, οι κ. Βασιλική Μακρή και Απόστολος Παππάς προέβησαν στη διατύπωση των κάτωθι προτάσεων:

A) Στη σύγχρονη εποχή, η εξειδίκευση της θεματολογίας των συζητήσεων στα διεθνή fora, επιβάλλει την παρουσία όχι μόνο διπλωματών αλλά και ειδικών αντιπροσώπων των υπηρεσιών, που θα είναι σε θέση να υποστηρίξουν πληρέστερα τις ελληνικές θέσεις στο εξωτερικό. Έτσι, προτείνεται να συνεχιστεί η καλή πρακτική αποστολής εκπροσώπων του Υπουργείου σε διεθνείς συναντήσεις, **από τις καθ' ύλην αρμόδιες κάθε φορά υπηρεσίες**, σε συνεργασία πάντοτε με το Υπουργείο Εξωτερικών.

B) Η συμμετοχή της χώρας μας, και του Υπουργείου Παιδείας ειδικότερα, σε διεθνείς διασκέψεις και μάλιστα σε αυτές που επλαμβάνονται θεμάτων ρατσισμού κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική, καθώς η εκπαίδευση αποτελεί το πιο αποτελεσματικό και ουσιαστικό μέσο για την απάλειψη κάθε είδους ρατσιστικής νοοτροπίας και την εμφύσηση των δημοκρατικών αρχών και θεμελιωδών ελευθεριών που πρέπει να απολαμβάνει κάθε άνθρωπος.

Το γεγονός ότι δεν έγινε καμία συγκεκριμένη αναφορά στην περίπτωση της Ελλάδας για θέματα ρατσισμού και διακρίσεων είναι εξαιρετικά θετικό και αναδεικνύει την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στη χώρα μας στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Φαίνεται ότι εκτιμάται πλέον από τη διεθνή κοινότητα ότι σε μια χώρα όπως η Ελλάδα, όπου η συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών παρουσιάζει μια αξιοσημείωτη θρησκευτική, πολιτιστική και εθνική ομοιογένεια γίνεται απολύτως σεβαστή η ετερότητα των μειονοτικών ομάδων, μέσα σε ένα πνεύμα ευρύτερης ανοχής. Έτσι, έχει ενισχυθεί η διεθνής εικόνα της πατρίδας μας, η οποία είχε αμαυρωθεί στο παρελθόν, όταν εσύρετο στο Δικαστήριο του Στρασβούργου για παραβιάσεις των ατομικών δικαιωμάτων.

Στο πλαίσιο της παραπάνω προβληματικής προτείνεται συγκεκριμένα :

- ♦ Κωδικοποίηση της υπάρχουσας νομοθεσίας για τις μη διακρίσεις.

- ♦ Επίσπευση της διαδικασίας ενσωμάτωσης στην ελληνική έννομη τάξη των Κοινοτικών Οδηγιών 43/2000 και 78/2000, που αφορούν στην ίση μεταχείριση ανεξάρτητα από φυλετική ή εθνική προέλευση και στην μη διάκριση με βάση τη θρησκεία και την αναπηρία.
- ♦ Να δοθεί περισσότερη έμφαση στη διάσταση ρατσισμού, της ανεκτικότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα εκπαιδευτικά προγράμματα.
- ♦ Εισαγωγή της διάστασης του ρατσισμού και της ανεκτικότητας στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.
- ♦ Εκπόνηση εκπαιδευτικού προγράμματος για το ρατσισμό και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Συνοψίζοντας, προτείνεται η **συνέχιση της ίδιας πολιτικής ενεργητικής προστασίας των ατομικών δικαιωμάτων**, υπό την αυτονόητη προϋπόθεση της τήρησης των περιορισμών που επιβάλλει η εσωτερική μας έννομη τάξη, αλλά και η ανάγκη για διαφύλαξη της εθνικής και πολιτιστικής μας ιδιοπροσωπίας, η οποία μάλιστα δεν αναιρείται από την ιδέα μιας ανοιχτής και πλουραλιστικής κοινωνίας.

Καστοριά: Η κυρά της λίμνης

Χρήστος Β. Αποστολόπουλος, Ακόλουθος Τύπου, Απόφοιτος L1' Σειράς Ε.Σ.Δ.Α.

Το καλοκαίρι πέρασε. Ένα καλοκαίρι γεμάτο συγκινήσεις εθνικού επιπέδου (Ευro 2004 & Ολυμπιακοί Αγώνες 2004) αλλά και αναμνήσεις προσωπικού χαρακτήρα, από τις διακοπές ή και την απλή καθημερινότητα μας. Και τι σημαίνει αυτό; Ότι τώρα θα κλειστούμε στο καβούκι μας, απλά περιμένοντας να περάσει ο καιρός έως το επόμενο καλοκαίρι; Φυσικά και όχι. Προτάσεις υπάρχουνε πολλές στην πατρίδα μας για εξορμήσεις, περιπέτεια, διακοπές, χαλάρωση. Ανάλογα το τι επιθυμεί ο καθένας. Μια από τις επιλογές που μπορεί να συνδυάσει όλα τα στοιχεία ενός ταξιδιού αποτελεί η ακριτική **ΚΑΣΤΟΡΙΑ**.

Θέση – Πρόσβαση

Η Καστοριά κατέχει το δυτικό άκρο της Δυτικής Μακεδονίας. Συνορεύει βόρεια με τον νομό Φλώρινας, νότια και ανατολικά με τα Γρεβενά και την Κοζάνη, νοτιοδυτικά με την Ήπειρο και δυτικά με την Αλβανία.

Η πρόσβαση στην πόλη έχει γίνει αρκετά εύκολη τα τελευταία χρόνια. Ο επισκέπτης μπορεί να κατευθυνθεί οδικώς από την Αθήνα, με δικό του μέσο, με τα δρομολόγια του ΚΤΕΛ, ή να ταξιδέψει αεροπορικά από το αεροδρόμιο Ελ. Βενιζέλος.

Εάν χρησιμοποιήσετε δικό σας αυτοκίνητο, έχετε δύο εναλλακτικές επιλογές ταξιδιού: η πρώτη ακολουθεί την εθνική οδό μέχρι την Λάρισα και στην συνέχεια κατευθύνεται αριστερά μέσω Ελασσόνας, Κοζάνης και τελικά την Καστοριά. Στην δεύτερη διαδρομή, αφήνουμε την εθνική οδό στο ύψος της Λαμίας και διασχίζουμε Δομοκό, Καρδίτσα, Τρίκαλα, Καλαμπάκα, Γρεβενά, Σιάτιστα και Καστοριά. Και στις δυο διαδρομές θα καλύψετε μια απόσταση 480-500 χλμ. περίπου σε 5 έως 6 ώρες ταξιδιού και μ' ένα κόστος περί των 60€ για καύσιμα, ενώ με τα λεωφορεία του ΚΤΕΛ το ταξίδι θα διαρκέσει 8 ώρες περίπου και θα κοστίσει 35€.

Εναλλακτικά, υπάρχουν πέντε πτήσεις της Ο.Α. την εβδομάδα προς την Καστοριά με διάρκεια ταξιδιού 45 λεπτά και κόστος περί των 85€.

Ιστορία

Τα ίχνη της ανθρώπινης παρουσίας στην περιοχή της Καστοριάς χάνονται στα βάθη της προϊστορίας. Η συστηματική αρχαιολογική έρευνα έφερε στο φως, το πρώτο λμναίο οικισμό που χρονολογείται περί το 5000 π.Χ. και οι ανασκαφές ανέδειξαν πλήθος αρχαιολογικών ευρημάτων που αποκαλύπτουν την ευρύτερη πολιτισμική ανάπτυξη της περιοχής μέσα στους αιώνες.

Ο ευρύτερος γεωγραφικός χώρος ταυτίζεται με την περιοχή της αρχαίας Ορεστίδας, όπου κατοικούσαν οι «Ορέστες», ή «Μακεδνοί» όπως τους ονομάζει ο Ηρόδοτος. Από εδώ άρχισαν οι Μακεδόνες Βασιλείς να συνενώνουν τα υπόλοιπα κρατίδια για να δημιουργήσουν το μεγάλο Μακεδονικό κράτος. Αργότερα, το 197 π.Χ. η περιοχή υποτάσσεται στους Ρωμαίους, οι οποίοι επιτρέπουν την διαμόρφωση μιας ιδιότυπης τοπικής αυτονομίας.

Μετά την διαίρεση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας το 395 μ.Χ. η περιοχή αποτέλεσε τμήμα του Ανατολικού Ρωμαϊκού κράτους που μετέπειτα εξελίχθηκε σε Ελληνικό **Βυζάντιο**. Η φυσική ομορφιά και η στρατηγική θέση της περιοχής προσέλκυσε το ενδιαφέρον των αυτοκρατόρων του Βυζαντίου, και η Καστοριά εξελίχθηκε, μετά τον 10ο αιώνα μ.Χ., σε ορμητήριο ενάντια στις προσπάθειες των Βουλγάρων για επέκταση προς τον Νότο. Τελικά, μετά από κύματα επιδρομών, η περιοχή καταλαμβάνεται από τους Τούρκους το 1385 μ.Χ.

Κατά την περίοδο της **τουρκοκρατίας** η περιοχή αναδείχτηκε σε κέντρο Ελληνισμού, με την Εκκλησία να παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στην διατήρηση του εθνικού στοιχείου. Την εποχή αυτή είναι που αναπτύσσεται και η δεξιοτεχνία της γουνοποιίας με αποτέλεσμα την έντονη οικονομική και εμπορική δραστηριότητα και την άνθηση των τεχνών και των γραμμάτων. Η ανάπτυξη κατέστησε την περιοχή κέντρο υλικής και ηθικής στήριξης των προεπαναστατικών

κινήματων που οδήγησαν στην επανάσταση του 1821 και στα απελευθερωτικά κινήματα του 19ου αιώνα.

Η περιοχή της Καστοριάς αποτέλεσε τον πυρήνα προετοιμασίας και δράσης του ένοπλου απελευθερωτικού **Μακεδονικού Αγώνα**. Εδώ οργανώνεται η αντίσταση κατά των Βουλγάρων και αναδεικνύονται σημαντικές ιστορικές μορφές όπως ο Π. Μελάς, ο Γερμανός Καραβαγγέλης, ο Γιώνας Δραγούμης, ο Λάκης Νταηλάκης και ο καπετάν Κώττας, που με την σθεναρή τους στάση καθοδηγούν τον Αγώνα μέχρι την απελευθέρωση της περιοχής στις 11 Νοεμβρίου 1912.

Κατά τις περιόδους των **Βαλκανικών Πολέμων (1912-13)**, του **Α΄ Παγκοσμίου (1914-1918)** και **Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου (1940-45)** ήταν σημαντική η συμβολή των κατοίκων της περιοχής στον αγώνα κατά των Ιταλών, Σλάβων και Γερμανών κατακτητών. Στην μαύρη για την ελληνική ιστορία σελίδα του **εμφυλίου πολέμου (1946-1949)** η περιοχή της Καστοριάς αποτέλεσε το θέατρο εξέλιξης της ένοπλης αιματοχυσίας και των θλιβερών κοινωνικών συνεπειών που ακολούθησαν.

Αξιοθέατα - Προτάσεις

Η **λίμνη** είναι ο πολυτιμότερος θησαυρός της πόλης. Θεωρείται μορφολογικά η ωραιότερη λίμνη της Ελλάδας και έχει κηρυχθεί από το Υπουργείο Πολιτισμού 'Μνημείο Φυσικού Κάλλους'. Η φυσική λεκάνη της λίμνης, η οποία περικλείεται από βουνά εξαιρετικής γεωμορφολογίας, αποτελεί ένα μοναδικό υδροβιότοπο για υδρόβια και αρπαχτικά πουλιά. Συντηρεί πλούσια ορνιθοπανίδα που περιλαμβάνει σπάνια και απειλούμενα είδη.

Στις ακτές της υπάρχουν αρκετές πλατείες και πάρκα από όπου ο επισκέπτης μπορεί να θαυμάσει την μοναδική φυσική ομορφιά όλες τις εποχές του έτους. Επίσης, υπάρχει μεγάλος αριθμός καταστημάτων αναψυχής και διασκέδασης για όλα τα γούστα κατά μήκος της λίμνης μέσα στην πόλη. Προτείνεται η νότια πλευρά για τον πρωινό ή απογευματινό σας καφέ και για κάποια χαλαρή έξοδο το βράδυ, ενώ στην βόρεια πλευρά της λίμνης υπάρχουν θαυμάσια ψαράδικα και τσιπουράδικα. Μην λησμονήσετε να κάνετε τον γύρο της λίμνης με τα πόδια (αν αντέχετε) ή το αυτοκίνητο σας, καθώς και μια βόλτα μέσα στην λίμνη με τα τουριστικά καραβάκια.

Ο ορεινός όγκος του **Γράμμου** με τις πηγές του **Αλιάκμονα** αποτελεί έναν άλλον ενδιαφέροντα προορισμό. Η ωραιότερη διαδρομή που μπορεί να κάνει κανείς είναι αυτή που, με αφετηρία το Νεστόριο, ακολουθεί τα ερημωμένα χωριά Λιβαδοτόπι, Γιαννοχώρι, Τρίλοφο και καταλήγει στην κοιλάδα της Γράμμουστας (1400μ). Από εκεί μπορούμε να συνεχίσουμε για ορειβασία στις γύρω κορυφές Αλπικού τύπου. Εναλλακτικά μπορούμε να κινηθούμε νότια και να καταλήξουμε στο οροπέδιο «Τρακοσάρα», όπου θα συναντήσουμε και τις εκπληκτικές λίμνες «Αρένες». Εδώ το νερό είναι τόσο ελαφρύ (και παγωμένο!!!), ώστε η οκά να ζυγίζει μόνο τριακόσια δράμια.

Μια ακόμη ενδιαφέρουσα εκδρομή είναι αυτή στο **Βίτσι**. Βρίσκεται πάνω στα σύνορα Καστοριάς – Φλώρινας και χαρακτηρίζεται από τα πολλά και πυκνά δάση οξυάς. Εκεί κοντά βρίσκονται τα χιονοδρομικά κέντρα του Πισοδερίου (Βίγλα) και Βιτσίου, με ονειρεμένη θέα και πίστες διαφόρων επιπέδων. Μην λησμονήσετε να δοκιμάσετε και να προμηθευτείτε, κατά την διαμονή ή την επιστροφή σας, μανιτάρια στα χωριά Βυσσινιά και Οξυά ή/και φασολάδα στο Ανταρτικό και Πισοδέρι.

Μια ακόμα διαδρομή μπορεί να ξεκινήσει από το Άργος Ορεστικό προς τα **Καστανοχώρια**. Πρώτη στάση στην Αμμουδάρα όπου βρίσκονται οι γνωστές ιαματικές πηγές και αμέσως μετά στο Νόστιμο, όπου υπάρχει το **Απολιθωμένο Δάσος** ηλικίας τουλάχιστον 20 εκατομμυρίων χρόνων. Μπορείτε επίσης να επισκεφθείτε και το νεόχτιστο μουσείο απολιθωμάτων. Στην συνέχεια κατευθυνόμαστε στον Άγιο Ηλία για το ονομαστό μοναστήρι της Ζηκοβίτσας. Στην Δαμασκηινιά μπορείτε να δείτε το μνημείο των Μακεδονομάχων και να καταλήξετε στο Καστανόφυτο, το υψηλότερο χωριό των Καστανοχωρίων, όπου βέβαια θα γευθείτε και θα προμηθευτείτε κάστανα και τσίπουρο. Στην επιστροφή προς Καστοριά, φροντίστε να επισκεφθείτε το **Προϊστορικό Λιμναίο οικισμό του Δισπηλιού**, όπου γίνεται αναπαράσταση τμήματος οικισμού σε φυσική κλίμακα και υπάρχει μουσείο ευρημάτων.

Μια πιο ξεκούραστη βόλτα είναι αυτή που θα κάνετε μέσα στην πόλη. Μέσα από τα πλακόστρωτα μπορείτε να θαυμάσετε την αρχιτεκτονική των παλαιών **αρχοντικών κτιρίων** αλλά και των **αμέτρητων εκκλησιών**, που βρίσκονται διάσπαρτα σε κάθε γωνιά. Ιδιαίτερο

ενδιαφέρον παρουσιάζουν η Παναγία η Κουμπελίδικη, η Παναγία η Μαυριώτισσα, ο Προφήτης Ηλίας, ο Αϊ Θανάσης, και τα αρχοντικά Παπατέρπου, των αδελφών Εμμανουήλ, του δασκάλου Πηχεών (όπου θα στεγαστεί η νέα δημοτική βιβλιοθήκη) και του Σκούταρη. Για το τέλος αφήστε τις παραδοσιακές συνοικίες «Ντολτσό» (Νότια παραλία) και «Απόζαρι» (Βόρεια παραλία). Αξίζει πραγματικά τον κόπο μια επίσκεψη στο Λαογραφικό Μουσείο.

Λεπτομέρειες

Συνιστάται στους δυνητικούς επισκέπτες η προηγούμενη ενημέρωση και κράτηση δωματίων σε οποιαδήποτε από τα πολλά και για κάθε πορτοφόλι ξενοδοχεία, ξενώνες και παραδοσιακούς ξενώνες που διαθέτει η πόλη, αλλά και ολόκληρος ο νομός. Ειδικά εάν ενδιαφέρεστε για το τριήμερο των Φώτων, όπου γίνονται τα «Ραγκουτσάρια» (καρναβαλιστικές εκδηλώσεις, με στοιχεία από Διονυσιακές τελετές ?!?!?) κινηθείτε πολύ νωρίτερα. Προτείνεται κάποιο από τα οικονομικά ξενοδοχεία πριν από την είσοδο της πόλης και κατά μήκος της λίμνης, και οι παραδοσιακοί ξενώνες του «Ντολτσού» για μέσα στην πόλη, ή στον Απόσκεπο και το Νεστόριο για εκτός.

Εάν έχετε αρκετές μέρες στην διάθεση σας μπορείτε να οργανώσετε κοντινές εκδρομές στους γύρω νομούς της Φλώρινας και των Γρεβενών. Προτιμήστε μια βόλτα στις Πρέσπες (50 λεπτά περίπου από την Καστοριά), στα Γρεβενά (40 λεπτά), και στο μοναδικό βλαχοχώρι, την «νύφη» των Βαλκανίων, το Νυμφαίο (Βιάστα = νύφη στα βλάχικα, απ' όπου και η παλιά ονομασία 'Νεβιάστα'), που έχει ανακηρυχθεί προστατευόμενος παραδοσιακός οικισμός (45 λεπτά).

Φροντίστε να πάρετε οπωσδήποτε την φωτογραφική μηχανή μαζί σας, για τα αποθανατίσετε τις μοναδικές στιγμές που θα ζήσετε και τα εκπληκτικά τοπία που θα συναντήσετε.

Το επίπεδο των τιμών είναι αρκετά χαμηλό για όλες τις υπηρεσίες και είδη. Εκμεταλλευτείτε την ευκαιρία και ψωνίστε κάποιο γουναρικό ένδυμα ή εξάρτημα, καθώς επίσης και δερμάτινα είδη. Εδώ θα βρείτε αδιαμφισβήτητα την καλύτερη ποιότητα στην πιο συμφέρουσα τιμή. Επίσης, προμηθευτείτε φασόλια, μανιτάρια, κάστανα, μήλα, τσίπουρο και κρασί.

Καλό ταξίδι ...

Οι απόφοιτοι της ΕΣΔΔ στο Υπουργείο Πολιτισμού

Επιμέλεια: Μάριος Κωστάκης, Στέλεχος στο Υπ. Πολιτισμού, Απόφοιτος Η' Σειράς Ε.Σ.Δ.Δ.

Τηλ. Κέντρο: 210-8201100

Αναφέρονται:

~Επιστημονική Ειδίκευση

~Τμήμα και σειρά της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης από όπου αποφοίτησαν

Πολιτική Ηγεσία

Γραφείο Γενικού Γραμματέως

Θάνος Γιαννόπουλος – Οικονομολόγος/ Πληροφορικός, (ΤΑΠΑ, ΙΕ')

Γρηγόρης Γρηγορακάκης - Ιστορικός/ Αρχαιολόγος, (ΤΑΠΑ, ΙΔ')

Μάριος Κωστάκης* - Ιστορικός/ Αρχαιολόγος/ Πολιτ. Επιστ., (Γενική Διοίκηση, Η')

Κων/νος Νικολέτζος - Ιστορικός/ Αρχαιολόγος, (Γενική Διοίκηση, ΙΔ')

Κεντρική Υπηρεσία

Γενική Δ/νση Διοικητικής Υποστήριξης

Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων

Όλγα Ζαφείρη – Φιλολόγος, (Γενική Διοίκηση, ΙΔ')

Μάριος Κωστάκης* - Ιστορικός/ Αρχαιολόγος/ Πολιτ. Επιστ., (Γενική Διοίκηση, Η')

Χάρης Παππής - Ιστορικός/ Αρχαιολόγος, (Γενική Διοίκηση, ΙΓ')

Μόνικα Τσιλιμπέρδη - Ιστορικός/ Αρχαιολόγος, (Γενική Διοίκηση, ΙΒ')

Διεύθυνση Διοικητικού

Μαρία Ηλιοπούλου – νομικός, (ΤΑΠΑ, ΙΕ')

Βασιλική Παπασιδέρη – νομικός, (Γενική Διοίκηση, Δ')

Διεύθυνση Οργάνωσης και Εκπαίδευσης

Μιχαήλ Κιοσκέρογλου – νομικός, (Γενική Διοίκηση, Δ')

Διεύθυνση Σχέσεων Ελλάδος Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευστάθιος Κατσαρός – Λιώσης - Ιστορικός/ Αρχαιολόγος, (Μορφωτικός Ακόλουθος, Γ')

Γενική Δ/νση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Διεύθυνση Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων

Χριστίνα Κολιπέτσα - Ιστορικός/ Αρχαιολόγος, (Γενική Διοίκηση, ΙΕ')

Διεύθυνση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων

Μαρία – Ξένη Γαρέζου – Ιστορικός/ Αρχαιολόγος, (Γενική Διοίκηση, ΙΑ')

Σοφία Γιαλαμά - Ιστορικός/ Αρχαιολόγος, (Γενική Διοίκηση, Η')

Χριστίνα Δουρούκου - Νομικός, (Γενική Διοίκηση, Γ')

Σταυρούλα (Βίλυ) Φωτοπούλου - Ιστορικός/ Αρχαιολόγος, (Γενική Διοίκηση, ΙΒ')

Διεύθυνση Μουσείων, Εκθέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

Κωνσταντίνα Μπενίση - Ιστορικός/ Αρχαιολόγος, (Γενική Διοίκηση, ΙΒ')

Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Σπυρίδων Αγγελάκος, νομικός, (Γενική Διοίκηση, Α')

Γενική Δ/νση Σύγχρονου Πολιτισμού

Διεύθυνση Γραμμάτων

Γεώργιος Ανδρίτσος - Ιστορικός/ Αρχαιολόγος, (Γενική Διοίκηση, ΙΑ')

Νικολέτα Σκλία – Νομικός, (Γενική Διοίκηση, Ζ')

Διεύθυνση Θεάτρου και Χορού

Βασίλης Μαρτσάκης – Θεατρολόγος, (Γενική Διοίκηση, ΙΕ΄)
Αντώνιος Σκλεπάρης - νομικός, (Γενική Διοίκηση, Α΄)
Διεύθυνση Κινηματογράφου
Γεώργιος Καλαμαντής – νομικός, (Γενική Διοίκηση, Γ΄)

Περιφερειακές Υπηρεσίες

Εφορία Εναλίων Αρχαιοτήτων
Ελένη Γλύππη – Γεωλόγος, (Γενική Διοίκηση, ΙΑ΄)

Αποσπασμένοι

Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης
Χριστίνα Καφαντάρη – νομικός, (Γενική Διοίκηση, Δ΄)

Νικόλαος Λένος - Ιστορικός/ Αρχαιολόγος, (Γενική Διοίκηση, Η΄)

Γεωργία Μαρινοπούλου - νομικός, (Μορφωτικός Ακόλουθος, Γ΄)

Δέσποινα Μωραΐτου – νομικός, (Γενική Διοίκηση, Δ΄)
Παρασκευάς Νομικός - νομικός, (Μορφωτικός Ακόλουθος, Γ΄)

Συνήγορος του Πολίτη
Μεταξία Γεωργίτση – νομικός, (Μορφωτικός Ακόλουθος, Β΄)

* Παράλληλα Καθήκοντα

ΥΠΠΟ (τηλ. κέντρο: 210 8201100)

Σύνολο Αποφοίτων Ε.Σ.Δ.Δ. στο ΥΠΠΟ: 30

Στην Υπηρεσία: 24

Αποσπασμένοι: 6

Σημείωση

Διαχρονικά το Υπουργείο Πολιτισμού αποτελεί ίσως την Υπηρεσία που δημιούργησε τις μεγαλύτερες απογοητεύσεις στους Αποφοίτους που διατέθηκαν σε αυτή:

- Δεν έγιναν κρίσεις προϊσταμένων τμήματος από τότε που ήρθε στο Υπουργείο ο πρώτος Απόφοιτος (Α΄ σειράς) αλλά και κανείς Απόφοιτος δεν επιλέχθηκε ποτέ για τις θέσεις Διευθυντή και Γενικού Διευθυντή στις κρίσεις που γινόνταν κατά καιρούς.
- Μία Απόφοιτος της Ε΄ σειράς οδηγήθηκε στην αποχώρηση από τη Δημόσια Διοίκηση.
- Σημαντικός αριθμός Αποφοίτων που «πέρασαν» από το Υπουργείο (κυρίως του Τμήματος Μορφωτικών Ακολουθών) μετετάγη σε άλλες ελκυστικότερες Υπηρεσίες.
- Ο μεγάλος αριθμός των αποσπασμένων (20%) απεικονίζει την πραγματικότητα αυτή.
- Ούτως ή άλλως οι επιδοματικές ανισότητες τοποθετούν το Υπουργείο Πολιτισμού ανάμεσα στις Υπηρεσίες με τις χειρότερες αμοιβές.

**ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ Ε.Σ.Δ.Δ. ΣΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

Επιμέλεια: Ομάδα Έκδοσης

Στο προηγούμενο τεύχος του «ΡΗΞΙΚΕΛΕΥΘΟΝ» (17-3^ο/2004) σάς γνωρίσαμε τους αποφοίτους της Ε.Σ.Δ.Δ. που ανήκουν στο Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Εκ παραδρομής δε συμπεριλήφθηκαν δύο αξιόλογα στελέχη. Πρόκειται για τις κυρίες:

Βασιλική Καραούλη, Προϊστάμενη Τμήματος (Ζ΄ Σειρά) και

Παρασκευή Γαληνού, αποσπασμένη στο Συνήγορο του Πολίτη (Ζ΄ Σειρά).

Ευχαριστούμε τους ανωτέρω συναδέλφους για την άμεση παρέμβασή τους και ευελπιστούμε για την κατανόησή τους.